



fuzinar

Leto XVIII

Ravne na Koroškem, 30. junija 1981

Št. 12

IZVAJANJE TEZ

To poročilo poslovnega odbora prikazuje stanje sredi maja. Takrat je bilo poslano delavskemu svetu železarne in družbenopolitičnim organizacijam. Ker kratko in pregledno podaja zelo pomembno vsebino, ga objavljamo kljub časovnemu za-

miku. Posebno še, ker takšna poročila res ne nastajajo vsak mesec.

Urednik

Delavski svet DO je na podlagi vsestranske razprave v družbenopolitičnih organizacijah in sa-

moupravnih organih 21. 1. 1981 sprejel besedilo tez in okvirni rokovnik izvajanja. Zadolžene službe so se takoj lotile izvajanja svojih nalog.

Pridobivanje celotnega prihodka

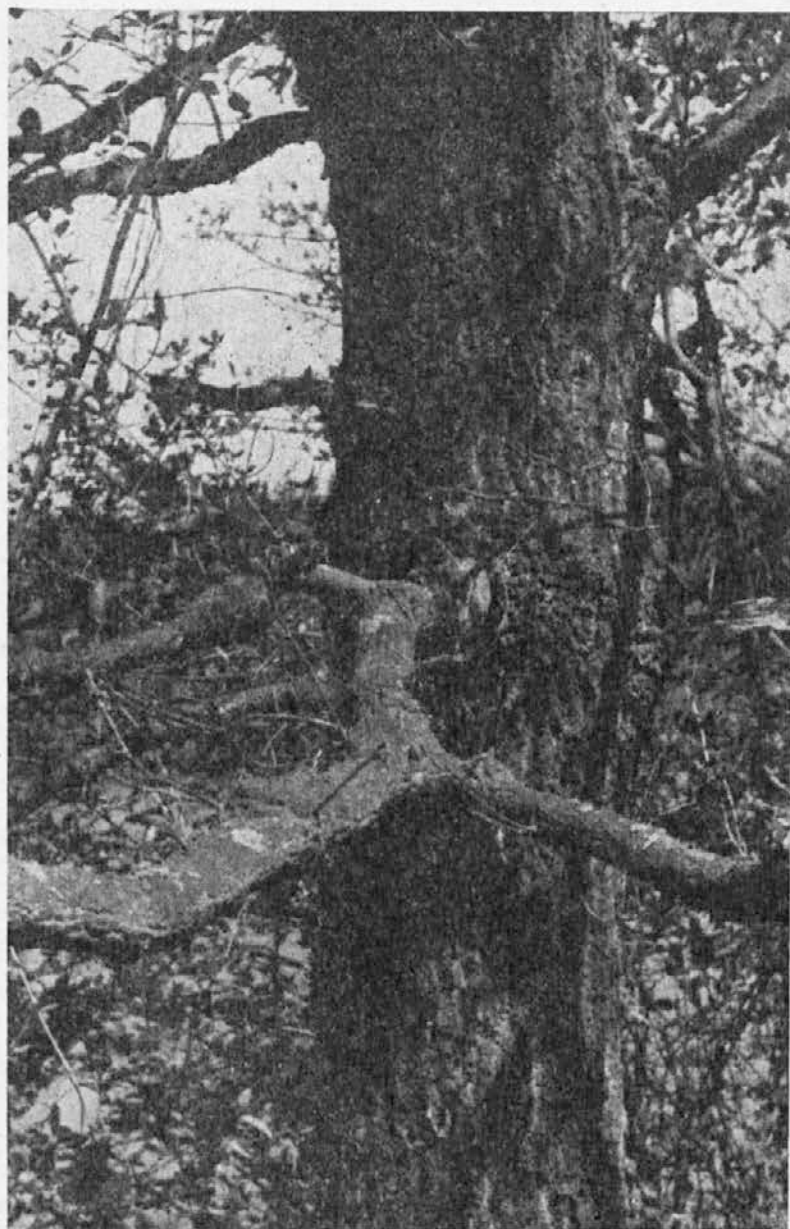
Delavski svet DO je za uresničitev nalog na področju udeležbe na skupaj ustvarjenem dohodku in prihodku, svobodne menjave dela in izvoznih premij določil rok 1. 1. 1982. Zadolžene strokovne službe že imajo operativne programe dela, trenutno pa smo v fazi teoretičnega razčiščenja odprtih vprašanj. Zato so strokovne službe zbrale ustrezno gradivo in obiskale nekatere delovne organizacije, ki imajo ta vprašanja ustrezno urejena. Po operativnih programih bodo službe že v I. polletju 1981 objavile prve strokovne zasnove dopolnitev na področju skupnega prihodka in svobodne menjave dela, do konca leta 1981 pa pripravile vse strokovne podlage za uresničitev dopolnitev s 1. 1. 1982.

Razporejanje dohodka in čistega dohodka

Delavski svet DO je določil, da moramo dopolnitve na tem področju uveljaviti s 1. 7. 1981, področje združevanja sredstev pa do konca leta. Delovna skupnost za računovodstvo, ki je zadolžena za izvedbo te naloge, je že izdelala delovno gradivo (Poročevalec št. 18/81), ki je bil maja že v javni razpravi v TOZD oziroma DSSS. V delovnem gradivu so obdelane naloge, ki smo jih opredelili s tezami. Glavni poudarek daje gradivo razporejanju čistega dohodka za razširitev materialne osnove dela in osebne dohodka. Dosedanja javna razprava je potrdila osnovno usmeritev gradiva in navrgla vrsto koristnih pobud in predlogov. Akcija je naravnana tako, da bomo dopolnitve sistema sprejeli v juliju 1981, uresničevati pa ga bomo pričeli s tretjim letošnjim kvartalom.

Dopolnitve na področju združevanja sredstev bomo sprejeli v

(Nadaljevanje na 2. strani)



Trdnost

Odločno in hitro rešiti nakopičene probleme

Stališča družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in delavcev železarne Ravne do osnutka resolucije za 3. kongres samoupravljalcev Jugoslavije, sprejeta na javni tribuni 8. 6. 1981.

O osnutku resolucije so delavci železarne 8. 6. 1981 priredili javno tribuno, ki se je je udeležilo nad 70 delegatov iz vse del. organizacije. Uvodnim obrazložitvam resolucije in naših kritičnih mnenj o njej so sledile razprave, nato pa so se navzoči seznanili z besedilom razprave, ki jo bo naša delegatka tov. Radovičeva podala na 3. kongresu. V njej je povzeto naše sporočilo na témo »delegatski odnosi v del. organizaciji«, ki smo ga za kongres izdelali letos v začetku marca. Na koncu so navzoči sprejeli naslednja

STALIŠČA

1. Osnutek resolucije prikazuje po našem mnenju realno stanje na vseh področjih družbenega in gospodarskega življenja. Za večino odprtih problemov nakazuje tudi pot razreševanja. Vendar pa po našem mnenju ne izraža

dovolj ambicije in odločnosti, da nakopičene probleme razrešimo odločno in hitro. S slabostmi, ki jih navaja osnutek v uvodnem delu, kot npr. razpadanje enotnega jugoslovanskega trga, zanemarjanje objektivnih ekonomskih zakonitosti, avtarkizem, moramo prekiniti takoj, kar pa iz osnutka ne izhaja dovolj odločno. Predlagamo, da kongres nekatere ključne naloge opredeli časovno ter določi odgovornost ne le vseh delavcev, temveč predvsem konkretnih organov oz. organizacij.

2. Uresničevanje družbenoekonomskega položaja delavca kot tudi te resolucije osnutek vidi v tem, da se morajo delavci »vztrajneje boriti in si izboriti družbenoekonomski položaj, ki jim ga zagotavlja ustava in zakon o združenem delu«. Tudi bitko za gospodarsko trdnost in odstranjanje vzrokov inflacije lahko dobimo po besedi-

(Nadaljevanje na 3. strani.)

(Nadaljevanje s 1. strani)

drugi polovici leta, izvajali pa jih bomo že ob zaključnem računu za leto 1981.

Osebnih dohodki

Področju osebnih dohodkov smo v TEZAH in še zlasti v javni razpravi namenili pomembno pozornost. Opredelili smo naslednje naloge: da maso sredstev za osebne dohodke bolj pogojimo s proizvodnim in poslovnim uspehom TOZD; da vrednost enote dela pogojimo s številom enot; da v analitični oceni damo večji poudarek najtežjim fizičnim delom in strokovnim kreativnim delom; da dorečemo sistem merjenja osebnega prispevka in ga pogojimo s proizvodnim rezultatom TOZD; da se lotimo uresničevanja kvalitetnejšega minu-

daljnji potek pa je odvisen predvsem od vsebine javne razprave.

Planiranje

Na področju planiranja smo si v tezah zadali nalogo, da moramo do konca leta 1981 pripraviti podrobno metodologijo planiranja, ki jo bomo uporabili že pri oblikovanju planskih dokumentov za leto 1982. Delovna skupnost za gospodarjenje je že začela uresničevati to nalogo, in sicer v okviru sestavljene organizacije SŽ. Zaradi nujnosti usklajenega planiranja je prav, da izdelamo skupno metodologijo.

Delovna razmerja

Dopolnitve samoupravnih splošnih aktov s tega področja moramo sprejeti do konca leta.

čitev ostalih štirih sistemov informacij so tehnične ovire: programi, terminali. Sistem bi lahko predstavili prve dni junija.

— Delovno zasnovano priročnika za novo sprejete delavce smo že posredovali posebej za to imenovani delovni skupini. Tiskanje priročnika bi bilo smotno jeseni, ko bo sprejeta novela k zakonu o delovnih razmerjih.

Nekaterih nalog še nismo izvršili, ker smo naleteli na nepredvidene strokovne ovire pri izdelavi metodologije, istočasno pa smo naredili kadrovske plan do leta 1985 po zahtevani enotni metodologiji in še metodologijo za izvedbeni kadrovske načrt za srednjeročno obdobje 1981 do 1985.

Uresničevanje samoupravljanja

Naloge s tega področja moramo uresničiti v prvem polletju 1981. Nekaj smo jih že kot npr. — preoblikovali smo strukturo, vsebino dela in sestavo kolektivnih izvršilnih organov na ravni železarne. Na podlagi začasnega sklepa delavskega sveta DO ti organi že delujejo. Druga pomembna naloga, ki se postopno izvaja, je obveščanje vseh delavcev o rezultatih dela in poslovanja. Namen te akcije je, da vse pomembnejše informacije posredujemo v delovno skupino. Ob periodičnem obračunu smo najpomembnejše podatke iz Biltena že posredovali vodjem delovnih skupin, informacijo pa bomo še dopolnili z drugimi aktualnimi zadevami in jo poenostavili. Ob polletnem obračunu bomo delavce seznanili s poslovnimi in proizvodnimi rezultati pred sejo

zboru delovnih ljudi, ki obravnava periodični obračun, s čimer bomo vsekakor prispevali h kvaliteti teh obračunov. Poleg tega pa so strokovne službe že pripravile strokovne predloge za dopolnitev:

— pravilnika za delo samoupravnih organov

— pravilnika o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja

— pravilnika oziroma samoupravnega dogovora o informiranju in komuniciranju v železarni Ravne

— poslovnika za delo delegacij

— pravilnika o volitvah in odločitvi delegatov

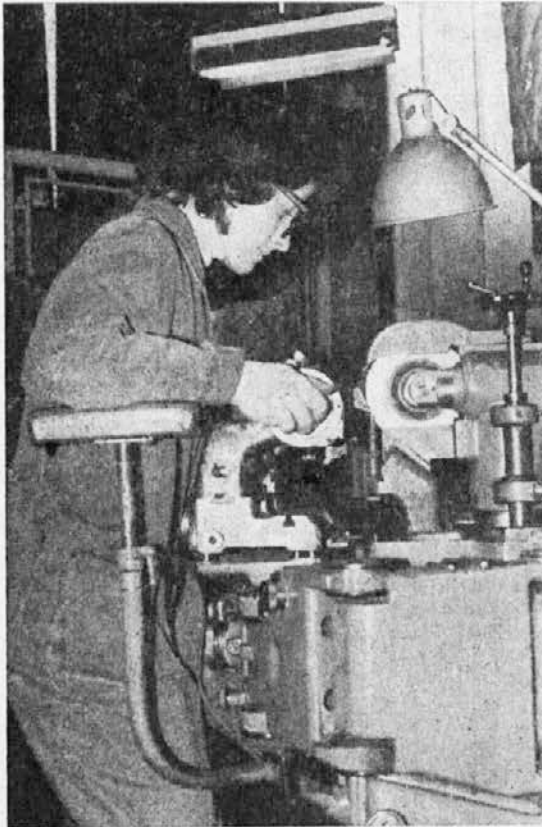
— statuta tozda in

— poslovnika za delo delavskega sveta delovne organizacije in njegovih kolektivnih izvršilnih organov.

Zaključek

Poslovodni odbor ocenjuje, da so se zadaljene strokovne službe odgovorno lotile uresničevanja nalog. V razmeroma kratkem času so pripravile vrsto strokovnih podlag za uresničitev nalog iz TEZ. Če organizirane javne razprave so pokazale veliko zanimanje delavcev za nadaljnje urejanje teh vprašanj. Razprave so kvalitetne in ustvarjalne, v nekaterih sredinah pa preveč ozko obravnavane. V bodoče se moramo tej ozkosti izogniti, če želimo sprejeti res kvalitetne rešitve. Poslovodni odbor ocenjuje, da bo pred odločanjem o posameznih zadevah treba organizirati široko dejavnost družbenopolitičnih organizacij.

Poslovodni odbor



Profilno brušenje rezkarjev

lega dela. Delavski svet DO je določil, da moramo maso, vrednost enote, analitično oceno in osebni prispevek dograditi v I. polletju, ostala vprašanja pa v II. polletju letos. Maso sredstev in vrednost enote dela dograjamo skozi spremembe razporejanja čistega dohodka, kar je, kot je že omenjeno, v javni razpravi. Zaradi obsežnih in strokovno ter politično zahtevnih nalog pri dograjevanju analitične ocene nismo mogli sočasno analizirati in dopolniti sistema osebnega prispevka. To nalogo bomo uresnili v drugi polovici leta, o razlogih zakasnitve pa poročali delavskemu svetu DO. V zvezi z dograjevanjem analitične ocene poteka tretja faza obravnave. Cilji dopolnitev so: dodatno stimulirati najmanj interesantna oziroma deficitarna dela, višje ovrednotiti nekatera strokovna dela, določiti seznam in analitično oceno tipičnih del ter jih sprejeti v okviru cele delovne organizacije ter izvršiti nekatere uskladitve. Trenutno potekajo aktivnosti v skladu z okvirnim časovnim planom, na-

Trenutno pa so strokovne službe pripravile naslednje akte oziroma strokovne podlage:

— Delovni osnutek metodologije za določanje kadrovskega pogojev je narejen. Računamo, da bo razčiščevanje nekaterih pojmov in dopolnjevanje definicij končano do 30. junija.

— Sistem sprejemanja in napredovanja kadrov v celoti ni izdelan. Manjka del metodologije, medtem ko je informacijski sistem za to področje narejen.

— Sistem vodenja invalidskih postopkov in postopkov reševanja različnih oblik zasvojenosti bo končan do 20. junija, ko ga bomo predstavili odboru za tehnično in zdravstveno varstvo delavcev.

— Obrazci za pisno obveščanje delavcev o sklepih s področja delovnih razmerij so narejeni, prepisani in poslani komisijam bodo do 15. junija.

— Kadrovske informacijske sisteme ni izdelan le za področje zdravstvenega in socialnega varstva. Razlog je v tem, ker se je akcija pred dvema mesecema začela na ravni SOZD. Za uresni-

Borec sodelavec:

OD GREGORČIČEVE BRIGADE DO KOTLARNE

Julij je partizanski, borčevski mesec: dan borca na začetku, dan vstaje v drugi polovici. Kot nalašč, da predstavimo borca sodelavca, enega od 59, kolikor jih dela v železarni.

Nekaj računanja je treba, da lahko zapišemo:

Anton Kranjc iz kotlarne, TOZD energija, je pri 53 letih mlad borec. Rojen leta 1928 pri Kobaridu v takratni Italiji, je bil leta 1944 ob prihodu k partizanom star 16 let, ob osvoboditvi 17.

Kurir? Kaj še! Borec takoj, mitraljezec čez dober mesec dni.

Soparnega dne v topli kotlarni si je težko predstavljati zimo 1944/45 v Trnovskem gozdu, temperature do -20°C in celodnevne boje Gregorčičeve brigade z Italijani in Nemci. Še Svetinova Ukana komaj da pravo podobo razmer takrat v tistem delu Slovenije: prava gneča naših in sovražnikovih enot, nenehni boji in pohodi, za hrano težko.

Kranjc ne ve, kdaj so mu na položajih v slabih čevljih zmrznili prsti, saj je potem še nekaj časa hodil. Nato bolnica Pavla, amputacija in mladi partizan je postal invalid za vse življenje.

Ko se vse to pove po 36 letih na kratko skozi nasmeh, sploh ni slišati hudo. Saj je Kranjc videl plešati celo invalida z eno nogo. Mladost zmore vse.

Naprej riše s preudarnimi besedami svoj življenjski krog:

v Mariboru se je pri železnici izučil za brzojavca, služboval v Dravogradu, se dal pregovoriti za poklicno politično delo na takratnem okraju v Slovenji Gradcu in prišel v 50 letih v železarno Ravne. Najprej je delal v kovačnici, nato do danes v kotlarni. Nadrejeni povedo o njem, da je vesten in natančen. — Kako bi borec in komunist mogel biti drugačen?

Pa bi šel kdaj na kakšno šolo in pripovedoval mladim iz svoje mladosti, kakršno poznajo le iz Bevkovih knjig, ali kaj iz partizanov? — Bi, če bi ga povabili, in če ni tako, da morajo naši otroci poznati predvsem zgodovino NOV na Koroškem.

Ko mu stisnem roko, se zavem: visoki mož ima neverjetno mlade oči. In pomislim:

53 let star konjak bi imel pet zvezdic kot znamenje svoje žlahtnosti. Človek jih skriva v sebi.

Marjan Kolar

Odločno in hitro rešiti nakopičene probleme

(Nadaljevanje s 1. strani)

lu osnutka le z večanjem produktivnosti, sodobno organizacijo dela, aktiviranjem rezerv, varčevanjem itd. To so gotovo najpomembnejši pogoji za premagovanje težav, menimo pa, da ima skoraj enak vpliv kvaliteta, pravočasnost sistemskih rešitev, na področju gospodarstva in celotne družbene reprodukcije pa kvaliteta in elastičnost ekonomske politike. Neobvladovanje inflacije, prevelika devizna zadolženost, občasno neobvladovanje cen, prevelika odvisnost gospodarstva od bank itd. imajo svoj vzrok tudi v nerealni ekonomski politiki, prepozni in neučinkoviti ekonomskih instrumentih, v nedosledni kontroli izvajanja itd. Zato predlagamo, da resolucija postavi pred pristojne organe zahtevo po bolj kvalitetnem dolgoročnem in ažurnem razreševanju sistemskih in še zlasti gospodarskih vprašanj.

3. Predlagamo, da resolucija bolj zaostri nujnost poslednega uresničevanja ustavnosti in zakonitosti. Nepripravljenost na sporazumevanje in dogovarjanje, neupoštevane sprejetih dogovorov, zapiranje itd. je v bistvu protustavno obnašanje. Menimo, da je na današnji stopnji razvoja samoupravnih socialističnih odnosov nujno ustvariti čvrst in dosleden sistem kontrole in sankcij nad izvajanjem ne le oblastnih, ampak tudi samoupravnih odločitev. Predlagamo tudi, da kongres opozori družbenopolitične organizacije na njihovo kadrovske vloge in na nujnost, da ZK in druge DPO kadrovske ukrepejo vedno, kadar posamezniki namenoma postopajo v nasprotju s temelji našega samoupravnega socialističnega sistema.

4. Predlagamo tudi, da kongres bolj poudari vrednost in pomen dobrega dela. Da poudari zavzetost, strokovnost, disciplino kot pomembne kvalitete razvoja naše družbe ter da zaostri odnos do nedela, huliganstva, nepoštenja itd.

Proizvodnemu delu daje osnutek pomemben poudarek, menimo pa, da naj kongres zahteva hitreje premike pri usmerjanju mladine v proizvodne poklice. Ne moremo v nedogled ugotavljati, da izobražujemo mladino za suficitarne poklice, namesto da bi strukturo šol in vpis radikalne prilagodili dejanskim potrebam združenega dela.

5. Predlagamo, da kongres napove odločnejši boj vse večjemu administriranju v družbi. Še vedno je potrebno na kupe raznih potrdil, dokazov, izjav, ki po našem mnenju nimajo ustrezne osnove. Podaljšujejo se postopki za pridobivanje investicijskih dovoljenj, za uvoz opreme itd. Nekateri postopki in obnašanje oz. tolmačenje predpisov je neživljensko oz. birokratsko in družbeno škodljivo. Kongres naj zahteva od upravnih organov, SDK, raznih inšpekcij, organov združenj itd. konkretni prispevek k preprečevanju administriranja in birokratskega obnašanja.

NEKATERE KONKRETNEJŠE PRIPOMBE

1. Prvo poglavje osnutka resolucije:

1. V prvem delu osnutka resolucije je zahteva, naj se OZD zdravstva, usmerjenega izobraževanja in znanosti združijo z OZD materialne proizvodnje v skupne DO, SOZD, PS in podobno. Menimo, da je bolj realno in družbeno koristno, če dosledno uresničimo načelo svobodne menjave dela, saj je nevarnost, da bo združevanje povzročilo zapiranje in neracionalno porabo družbenih sredstev.

2. Na področju investicij naj kongres zahteva, da najprej dokončamo začete investicije, razen tistih, ki so spoznane kot neustrezne. S tem bomo hitreje povečali materialno osnovo dela in ustvarili pogoje za razvoj. Tem ciljem naj bodo namenjeni tudi vsi vzporedni ukrepi, kot npr. financiranje, uvoz opreme itd.

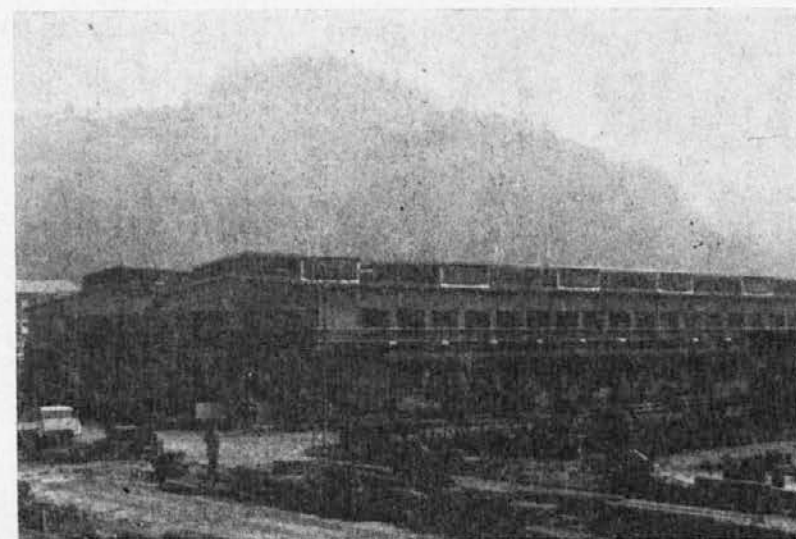
2. Drugo poglavje osnutka resolucije:

1. točka: Kongres naj poudari, da bomo večjo produktivnost v družbi dosegli tudi z večjim prispevkom OZD družbenih dejavnosti, z večjim prispevkom znanstvenih institucij in stimulativnejšim nagrajevanjem po delu.

2. točka: Kongres se naj ograди od stalnega spreminjanja zakonskih predpisov in parcialnega spreminjanja ekonomske politike. Pogosto gremo iz ene skrajnosti v drugo, namesto da bi sledili dolgoročni politiki stabilizacije.

3. točka: Na koncu odstavka naj se doda, da se morajo pri iskanju boljših rešitev bolj angažirati organi Gospodarske zbornice in raziskovalne institucije.

4. točka: Kongres naj bolj poudari nujnost hitrejšega teoretičnega in praktičnega dograjevanja svobodne menjave dela.



Eno naših juter

Kongres naj večjo pozornost namenijo vprašanju cen. Menimo, da je potreben hitrejši prehod na samoupravno oblikovanje cen, zlasti pa naj kongres zahteva na tem področju red in spoštovanje vsakoletne ekonomske politike.

5. točka: Predlagamo, da postavi kongres zahtevo, da v okviru Jugoslavije sprejmemo družbeni dogovor o razporejanju dohodka in čistega dohodka ter o politiki osebnih prejemkov iz naslova materialnih stroškov in skupne porabe. S tem bi okrepili vlogo družbene lastnine in preprečili nekatere razlike, ki nimajo nič skupnega z rezultati dela — npr. dnevnice.

6. točka: V drugem odstavku je navedeno, da je treba proizvodno delo in delo v težjih pogojih družbeno bolj ceniti in materialno vrednotiti. Mnenja smo, da bi morali to trditev bolj precizirati in navesti primerjalno delo. Takšne trditve imajo za posledico, da tudi tam, kjer imajo takšna dela v redu vrednotena, delavci neupravičeno zahtevajo višji OD.

V tretjem odstavku bi morali dodati, da mora biti nagrajevanje inovatorjev odvisno ne samo od njihovega prispevka k povečanju dohodka, tem-

več tudi od izboljšanja delovnih pogojev.

V šestem odstavku naj se namesto sistemizacije del in nalog navede razvid del in nalog.

Glede odnosa med zahtevnostjo del kvalificiranih delavcev in administrativno-tehničnih del, za katere je potrebna srednja izobrazba, smo mnenja, da bi morali jasno definirati, katera so administrativno-tehnična dela, kajti le-ta niso samo v delovnih skupnostih in družbenih dejavnostih temveč tudi v tozidnih osnovnih dejavnostih. V osmem odstavku naj bo navedeno, da kongres zahteva čimprejšnji izid zakona o razširjeni reprodukciji, ki bo urejal področje minulega dela.

V tem poglavju bi moralo biti tudi poudarjeno, da kongres zahteva, da bi čimprej dobili skupna metodološka izhodišča za ugotavljanje sestavin zahtevnosti del in nalog, delovne uspešnosti posameznih delavcev ali skupin delavcev ter vrednotenje dela v posebnih pogojih dela. Prav tako naj kongres zahteva, da v OZD čimprej uskladijo samoupravne splošne akte s področja razporejanja dohodka in čistega dohodka ter delitve sredstev za OD z zakonom o združenem delu in stališči sindikata. Kongres bi nadalje moral zahtevati, da bi v OZD morali čimprej urediti dohodkovne odnose, kajti drugače ne bomo nikoli imeli pravilnega nagrajevanja po rezultatih dela.

DAN BORCA V OBČINI RAVNE

Ob letošnjem dnevu borca in kasneje bo v naši občini več prireditev.

3. julija bo odkritje spominske plošče padlim borcem pri Studenčniku pod Ramunkovim križem (med Lešami in Mežico).

3. julija bo dramska skupina Bratstvo na Ravnah uprizorila igro »Vuk Bubalo« za člane ZZZB NOV in njihove sivoce, seveda pa lahko pridejo tudi drugi.

4. julija bo odkritje spominske plošče pri Zaberniku nad Prevaljami (dostop po novi gozdni poti, od Hobra naprej desno).

15. julija bo odkritje spominske plošče v Podpeci.

Vabimo naše sodelavce, da se prireditev udeležijo.

mo mimo sposobnosti gospodarstva. Zato je nujno odločanje delavcev v TOZD o vseh najpomembnejših vprašanjih tako v TOZD kot v krajevni skupnosti in SIS na zborih — hkrati in najmanj enkrat letno.

— Zagotoviti je potrebno, da bodo družbenopolitične skupnosti v večji meri mesto verificiranja dogovorov in sporazumov ter pobudniki in nosilci konkretnih aktivnosti za dogovarjanje in sporazumevanje, da bi zagotovili vpliv vseh delovnih ljudi na oblikovanje in izvajanje družbenoekonomske politike na vseh ravneh.

— Da bi delavec lahko odločal o celoti svojih potreb oziroma celotnem dohodku, je potrebno zagotoviti celovit sistem informiranja za odločanje tako po vsebini kot količini za vse delavce in ne samo delegate.

Delegatom moramo omogočiti usposabljanje prek vseh možnih oblik, in to kontinuirano, saj samoupravljanje zahteva veliko znanja in visoko stopnjo družbene zavesti.

Vsebinska dela družbenopolitičnih organizacij se mora bolj prilagoditi celoti delegatskih odnosov, da bodo lahko delovale tako znotraj delegatskega sistema kot tudi organizirano na delegacijah in konferencah ter širše.

— Skupščine družbenopolitičnih skupnosti in SIS morajo obravnavati bistvena in predvsem vsebinska vprašanja skupnega družbenega in gospodarskega razvoja ter postati mesto samoupravnega sporazumevanja in dograjevanja.

— Odločno motamo presekat s prakso, da se sprejemajo splošno obvezni akti brez predhodnega sporazumevanja in dogovarjanja.

Izvršilni in upravni organi morajo v večji meri postati usmerjevalci ter pobudniki za dogovarjanje in sporazumevanje, ne pa predlagatelji odločitev in sklepov. V ta namen so dolžni pripravljati vsebinske predloge z alternativami in prikazati posledice različnih odločitev, ki so lahko osnova za usklajevanje, zato morajo biti taki predlogi kratki in strnjeni, ki vsebujejo bistvo problemov in različne predloge za rešitev. Vsakemu predlogu mora slediti kratka vsebinska razlaga.

— Izvršni in upravni organi ne morejo sprejeti ničesar, kar ni opredeljeno in je zunaj okvirov, smernic ter vsebinskih opredelitev, ki jih sprejmejo skupščine. Izvršni in upravni or-

gani morajo izvajati dogovorjeno politiko in so za to odgovorni skupščini, ki ji morajo o delu redno poročati; le na tak način bo možno odgovornost, tako kolektivno kot posamično, tudi opredeliti.

— Družbeni sveti lahko pomembno prispevajo h kvalitetnejšemu gradivu, obravnavi posameznih vprašanj, oblikovanju rešitev ter nakažejo možne variante in posledice različnih odločitev. Zato jih moramo hitreje uveljavljati in njihovo delo bogatiti z veliko večjim vključevanjem vseh družbenih dejavnikov.

— Družbenopolitične organizacije morajo v večji meri biti mobilizator širših množic pri urejanju celotnih družbenoekonomskih odnosov, predvsem sindikat in SZDL, ki se morajo pojavljati organizirano in predvsem znotraj delegatskega sistema.

— Obveščanje mora biti pravočasno, kratko in jasno, razumljivo za delegate, s kratkimi vsebinskimi povzetki oz. razlago bistva vsebine, kar so dolžni pripraviti pripravljenci gradiva. Zagotoviti moramo sistem informiranja o najvažnejših vprašanjih za vse delovne ljudi ter občane in ne samo za delegate.

— Kadrovska politika je eden temeljev delovanja delegatskega sistema in le z demokratičnim odločanjem vseh delovnih ljudi o izvajanju kadrovske politike bo možno hitreje razširjati ka-

drovsko osnovo in javno ocenjevati delo kadrov, kar vse je pogoj za dosledno določanje kolektivne in posamične odgovornosti.

— Izpostaviti je treba odgovornost izvršilnih, upravnih, kakor tudi pravosodnih in drugih državnih organov za izvajanje zakonov, samoupravnih sporazumov in dogovorov ter njihovo odgovornost za učinkovito ukrepanje.

Poudariti je treba, da nobeni predpisi ali podobno, ki jih sprejemajo državni organi mimo dogovarjanja ali sporazumevanja ne rešujejo odprtih vprašanj, kar se tudi potrjuje v vsakodnevni praksi.

Hitreje je potrebno izvajati krepitev in podružbljanje družbene samozaščite in samoupravne delavske kontrole.

— Za uresničevanje odgovornosti je potrebno stalno in sprotno ocenjevanje dela ter takojšnje ukrepanje ob pojavih raznih deformacij, zlorab in podobno.

5. Peto poglavje osnutka resolucije
Naš odnos do tega dela osnutka smo zapisali v prvem delu teh stališč. Mislimo namreč, da je afirmacija politike stabilizacije s pospešenim izvajanjem konkretnih nalog osnovna naloga 3. kongresa. Strinjamo se z vsebinskimi usmeritvami. Menimo pa, da ravno ta del resolucije potrebuje bolj pogumne in ambiciozne naloge za odpravo nakopičenih slabosti.

— v razporejanju sredstev za vse namene porabe v odvisnosti od danih materialnih možnosti

— spremljanje rezultatov gospodarjenja in smotrne delitve dohodka

— razvoj delegatskega sistema ter obveščanja delavcev

— v bolj načrtni politiki zaposlovanja

— v razvijanju najustreznejših oblik samoupravne organiziranosti

— v bolj učinkoviti investicijski politiki

— v večji odgovornosti za doseganje planskih ciljev

— v razvijanju in negovanju delegatskih odnosov

— v doslednem izvajanju stabilizacijskih programov itn.

Od 3. kongresa pričakujemo, da bo s svojimi zaključki prispeval k hitrejšemu odpravljanju naših slabosti in nedoslednosti. Pričakujemo, da bo po njem v državi več sodelovanja na podlagi samoupravnega dogovarjanja in sporazumevanja, da bo prišlo do organizirane delitve dela in do drugih rešitev, ki bodo prispevale k večji politični trdnosti ter gospodarski stabilnosti naše družbe.

SOCIALNA POMOČ NE REŠUJE ŽIVLJENJSKEGA STANDARDA

Imenovana od sindikata deluje komisija za socialna vprašanja na ravni železarne. Ta čas, ko druginja ne pozna več nobenih mej in se za dinar zmeraj manj dobi, je še posebej aktualna. Njenih devet članov je izbranih tako, da sta iz velikih tozdov po dva, vsi pa taki, ki poznajo razmere svojih ljudi vsaj v grobem. Zavedajo se, da življenjski standard pada, vendar komisija nima v rokah instrumentarija, ki bi ji povedal, kateri delavci so najbolj potrebni pomoči. Dvakrat letno se res seznanijo s tem, kdo je dalj časa v bolniškem staležu in pri kom dohodek ne preseže 2000 din na družin-

skega člana in tudi ukrepajo, drugače pa so rešitve vezane na pisne vloge. Odklonijo jih zelo malo. V dokaz podatke, da so lani podelili 103 socialne pomoči, komaj desetim pa ne. In smo pri kriterijih. Alenka Mićović, ki ima na tem področju dosti izkušenj, pravi, da je načelno vse jasno, v resnici pa je zelo težko odločiti, kaj je socialna ogroženost. Eni so namreč ogroženi iz objektivnih, drugi iz subjektivnih vzrokov. Proti boleznim, invalidnosti, nesreči, se ne da veliko storiti, gotovo pa več, če gre za alkoholizem ali negospodarnost v družini. So tudi primeri socialne ogroženosti, ker žena ni zaposlena in so zato družine upravičene do subvencij. Če komisija take primere dobro pozna, včasih tudi zniža višino pomoči.

Kriteriji so torej okvirni in zelo narobe bi bilo, če bi se slepo ravnali po njih. Predvsem je potrebna preudarnost in poslušaj za človeško stisko, saj bi bilo skrajno birokratsko in brezdušno, da ne bi dodelili pomoči nekemu, če preseže 4000 din na družinskega člana, ker je eden od kriterijev tak; v resnici pa bi vedeli, da je delavec zaradi drugih okoliščin (nesreča, smrt, bolezen) pomoči potreben. Prav zato smejo delavci vložiti vlogo ne glede na višino dohodka.

Letos je bilo odobrenih 28 pomoči, v obdelavi jih je 18. Sredstev iz sklada skupne porabe je za ta namen 57 starih milijonov; nekaj več kot lani, vendar se višina pomoči — ta sega od 1000 do 4000 din — ni dvignila, ker pričakujejo porast vlog zaradi padca življenjskega standarda. Običajno število vlog naraste jeseni, ko so nakupi šolskih potrebščin, ozimnice in obleke za zimo. Kadar komisija ugotovi, da gre v kakšnem primeru za hudo negospodarnost, je ob nakupu navzoča tudi socialna delavka. Pomoči se namreč ne dajejo v gotovini, ampak so to naročilnice za živila, obleko ali obutev.

Kadrovska služba ta čas zbira podatke o delavcih, ki ne presežejo 8000 din neto OD. Ti bodo prejeli socialno pomoč ne glede na vloženo prošnjo. Seveda pa bodo pri vseh ugotavljali dohodek na družinskega člana in družne razmere.

Iz dela sindikata

NAŠE PRIPRAVE NA 3. KONGRES

Predsednik IO konference OO sindikata železarne Ravne tov. Vlado Mak je na javni tribuni 8. 6. 1981 govoril o tem, kaj vse smo storili v pripravah na 3. kongres. To besedilo je izveč iz njegovega poročila.

Razprave o vsebini osnutka resolucije za 3. kongres samoupravljalcev so stekle pravočasno po vseh tozidih in del. skupnostih v železarni. O osnutku so spregovorile tudi komisije DPO ter odbori pri DS del. organizacije. Javna tribuna je vrh te dejavnosti.



Pregled aktivnosti pokaže, da smo dojeli politični pomen 3. kongresa. Za obdobje, ki je minilo od pobude tov. Tita za sklic 3. kongresa do danes, lahko trdimo, da so bila prizadevanja vseh nas naravnana v analiziranje ter dosledno uveljavljanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov. Posebno pa smo poudarili:

— dograjevanje samoupravne organiziranosti

— uveljavljanje dosledne delitve po delu in rezultatih dela

— uveljavljanje družbenega planiranja in sprejemanja srednjeročnih planov

— zagotavljanje zdravih, varnih in humanih delovnih in življenjskih razmer delavcev

— uveljavljanje kadrovske politike itn.

Na podlagi teh dejavnosti so bile izdelane smernice nadaljnjega razvoja samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, ki se postopno uveljavljajo. V oblikovanje teh smernic se je vključilo veliko število samoupravljalcev, družbenopolitičnih in strokovnih delavcev tako v železarni kot zunaj nje.

Dosledno uresničevanje smernic mora prispevati k stabilnejšemu gospodarjenju ter hitrejšemu razvoju samoupravnih odnosov v del. organizaciji kot tudi v širši družbeni skupnosti.

Železarna je bila določena za izdelavo sporočila »delovanje delegatskega sistema v OZD«. Po temeljiti preučitvi delovanja teh odnosov na vseh ravneh je delovna skupina v osnutku sporočila poudarila pozitivne rezultate, opozorila na slabosti ter nakazala rešitve za še hitrejši razvoj delegatskih odnosov v železarni ter v širši družbeni skupnosti.

Sporočilo smo po razpravah na konferenci delavcev železarne tudi dokončno sprejeli, nato pa smo začeli odpravljati nakazane slabosti in rezultati se delno že kažejo. Hkrati smo sodelovali pri izbiri delegatov za kongres in pri tematskih razpravah po drugih kolektivih v SRS.

Z dosedanjimi aktivnostmi smo se dokopali do mnogih pozitivnih spoznanj in rešitev. Vidimo jih predvsem:

— v hitrejšem in kvalitetnejšem dohodkovnem povezovanju

— v večji odgovornosti pri oblikovanju cen

— v bolj neposrednem odločanju delavcev o ustvarjenem dohodku

— v doslednejšem nagrajevanju po delu in rezultatih dela



Vrtanje

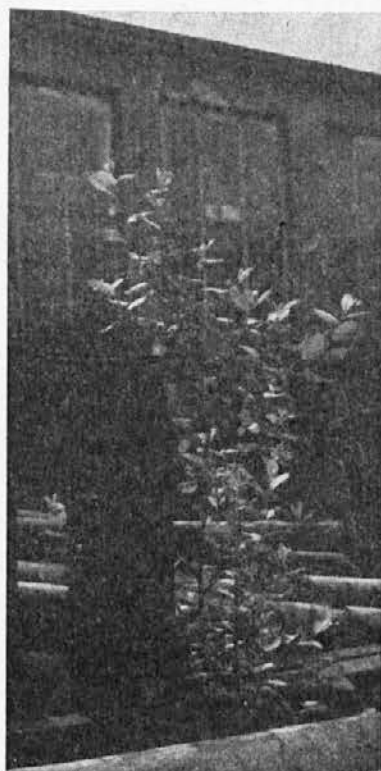
Kako dosegamo plan proizvodnje

V maju smo presegle predvideni plan skupne proizvodnje za 3,0 odst. V kumulativni znaša prekoračitev 4,0 odst. Mesečni plan odpreme ni bil dosežen, zaosta-

nek 0,9 odst. V kumulativni pa je tu prekoračitev 6,1 odst. Fakturirana eksterna bruto realizacija je bila presežena za 11,3 odst., v kumulativni 13,0 odst. Doseženi

bruto izvoz je nekoliko boljši kot v aprilu, vendar zaostaja za predvidenim planom za 40,5 odst., v kumulativni 51,0 odst. V maju je bil plan izvoza presežen le v TOZD industrijski noži in TOZD vzmetarna.

TOZD JEKLARNA. TOZD ni dosegla predvidenega operativnega plana skupne proizvodnje, zaostanek 0,7 odst. Vzrok za to je predvsem okvara zalagalnega žerjava v novi jeklarni. Oskrba



Divja rast

Funkcija komisije za socialne probleme nikakor ni samo v obravnavi vlog in dodelitvi socialnih pomoči, ampak se nasploh ukvarja s socialno politiko na ravni delovne organizacije, predvsem opozarja na probleme ustrezne službe. Precej je bilo tudi razprav, ali spadajo v pristojnost komisije tudi obiski naših delavcev v bolnišnici za državne praznike. Dogovorili so se, da bodo tako prakso nadaljevali, ker je bil odziv doslej vedno pozitiven.

Pomanjkljivosti in predlogi

Praksa zmeraj pokaže, kaj je treba izboljšati, kaj opustiti. Alenka Mičovič iz izkušenj ve, da bi komisija lažje delala, če bi vsak delavec, ki prosi za pomoč, prišel tudi na razgovor k socialnemu delavcu. To bi bilo dobro iz več razlogov, kajti enkratna socialna pomoč ne more rešiti delavčevega življenjskega standarda. Trajne rešitve so subvencije. Ravno socialni delavec pa bo svetoval, kam naj se ogroženi še obrne, kako naj ukrepa, da bi si trajno izboljšal položaj.

Mičovičeva predlaga dvojje, o čemer bi kazalo temeljito razmisliti. Najprej pravi, da je treba izdelati sistem natančnih informacij (tako odpade možnost, da kdo neupravičeno dobi pomoč) in uvesti več terenskega dela, ker je razmere na kraju samem najlažje oceniti. In njena druga zamisel: v tako veliki delovni organizaciji, kot je železarna, bi moral biti zaposlen delavec, ki bi večinoma delal na terenu. Tako bi končno enkrat vedeli, kako je z delavcem, kako živi, kakšne so njegove domačijske razmere. Ob profesionalnem kulturnem animatorju in športnih referentih bi si gotovo smeli privoščiti tudi tako zaposlitev, saj najbrž nihče ne misli, da nam je tako delo manj potrebno kot delo kulturnega animatorja. S terenskim delom bi bila dana možnost preventivnega dela, medtem ko gre zdaj zgolj za kurativo.

V socialni službi je že zdaj zelo malo časa za svetovanje, skoraj nič za teren. Ko je delavec v bolniškem staležu, ga nihče ne vidi, razen predstavniki tozda, če se razumejo, včasih pa še najbližji sodelavci ne vedo zanj.

Zlatka Strgar

T O Z D	ODSTOTEK DOSEGANJA NAČRTOVANE (ga)							
	SKUPNE PROIZVODNJE		ODPREME		FAKTURIRANE EKSTERNE REALIZACIJE (bruto realizacija)		IZVOZA (BRUTO)	
	maj	kumulativ.	maj	kumulativ.	maj	kumulativ.	maj	kumulativ.
JEKLARNA	100,1	101,8	-	-	-	-	-	-
JEKLIVARNA	105,2	105,6	117,0	112,7	129,8	118,5	84,6	82,8
VALJARNA	105,5	105,8	92,4	103,7	112,8	117,0	81,8	64,9
KOVAČNICA	111,1	110,8	131,6	128,8	121,7	125,6	94,3	107,3
JEKLOVLEK	100,6	99,6	101,1	100,7	97,0	107,6	39,8	44,7
ORODJARNA	100,6	109,7	132,1	110,5	89,8	80,7	-	-
STROJI IN DELI	91,1	105,2	96,1	105,4	109,2	108,7	12,7	11,8
- noži, brzorezno orodje	94,6	96,8	89,2	96,3	111,6	111,8	107,0	73,6
- gredice	-	84,0	-	-	-	-	-	-
- palice	100,0	196,0	104,0	196,8	118,5	219,9	-	-
INDUSTRIJSKI NOŽI	73,3	102,9	91,2	108,3	111,9	114,3	107,0	73,6
PNEVMATIČNI STROJI	92,8	91,9	93,8	92,0	119,3	126,8	-	23,0
VZMETARNA	95,9	94,4	95,1	95,8	114,0	116,5	167,1	118,9
REZALNO ORODJE	107,7	121,5	119,2	118,4	115,1	112,5	22,0	50,4
ARMATURE MUTA	-	-	-	-	-	-	-	-
KOVINARSTVO LJUBNO	152,0	112,0	95,9	88,2	109,8	95,0	-	-
KALILNICA	-	-	-	-	72,4	73,4	-	-
STOR. DRUGIH TOZD-DS	-	-	-	-	71,8	99,6	-	-
SKUPAJ DELOVNA ORGANIZACIJA	103,0	104,0	99,1	106,1	111,3	113,0	59,6	49,0

ODSTOTEK DOSEGANJA OPERATIVNEGA PLANA		
SKUPNE PROIZVODNJE		
T O Z D	M A J	K U M U L A T I V N O
JEKLARNA	99,3	99,3

T O Z D	ODSTOTEK DOSEGANJA V PRIMERJAVI Z ENAKIM OBDOBJEM LANI							
	SKUPNE PROIZVODNJE		ODPREME		FAKTURIRANE EKSTERNE REALIZACIJE		IZVOZA	
	maj	kumulativ.	maj	kumulativ.	maj	kumulativ.	maj	kumulativ.
JEKLARNA	103,4	99,8	-	-	-	-	-	-
JEKLIVARNA	101,0	103,5	91,0	91,5	120,9	118,9	69,0	69,6
VALJARNA	110,2	106,0	107,5	101,6	176,9	153,8	99,8	64,3
KOVAČNICA	114,2	115,4	117,5	115,8	156,4	165,5	99,5	113,8
JEKLOVLEK	104,4	101,3	95,8	99,9	135,6	151,3	85,1	45,5
ORODJARNA	-	-	-	-	-	-	-	-
STROJI IN DELI	131,4	147,6	139,4	150,0	205,7	175,7	167,8	183,0
- noži, brzorezno orodje	93,4	96,5	101,6	104,7	131,0	135,7	138,0	103,8
- gredice	-	100,0	-	-	-	-	-	-
- palice	40,0	111,3	33,6	111,8	43,9	148,3	-	-
INDUSTRIJSKI NOŽI	80,0	100,3	78,6	106,2	128,1	137,4	138,0	103,8
PNEVMATIČNI STROJI	68,5	85,3	62,9	84,0	166,1	208,0	-	15,5
VZMETARNA	89,4	91,9	85,5	93,2	121,5	138,1	52,2	47,7
REZALNO ORODJE	87,5	89,8	93,2	94,9	102,2	131,4	20,5	50,3
KOVINARSTVO LJUBNO	127,8	106,2	86,2	93,2	109,9	142,8	-	-
KALILNICA	-	-	-	-	61,7	82,3	-	-
STOR. DRUGIH TOZD-DS	-	-	-	-	71,2	141,5	-	-
SKUPAJ DELOVNA ORGANIZACIJA	107,1	104,1	106,3	104,2	155,3	154,8	100,7	77,3



Odsevi

s starim železom je bila zelo kritična, zaloge so bile minimalne. Nevzdržno je stanje z oskrbo s sinterdolomitom. Pomanjkanje je privedlo do slabše vzdržnosti obzidave peči in do daljših in pogostejših krpanj peči z nadomestnimi materiali.

TOZD JEKLOLIVARNA. V maju je TOZD uspešno izpolnila svoje planske obveznosti saj znaša prekoračitev predvidenega mesečnega plana skupne proizvodnje 5,2 odst. Zadovoljivo je dosežen tudi izvoz, ki je v primerjavi s preteklimi meseci v porastu.

Stare težave v proizvodnji so se nadaljevale tudi v maju: kakovost surovin, zlasti kromita, je postala kritična in povzročila večjo škodo in zastoje. Zelo se je poslabšala tudi kakovost peska ter nekaterih veziv. Iz meseca v mesec postaja bolj kritična iztrošenost kaluparskih strojev. Zaradi tega TOZD ne more več dobavljati nekaterim svojim kupcem dovolj kakovostne litine, zlasti velja to za TOZD armature, kjer se kriteriji kakovosti nenehno zaostrejo.

TOZD VALJARNA. TOZD je presegla predvideni plan skupne proizvodnje za 5,5 odst. Pri gredicah znaša prekoračitev 7,3 odst. Nekaj manjših zastojev je tu nastalo zaradi okvare na kleščnem žerjavu, a tudi kvaliteta ingotov ni bila najbolj zadovoljiva. Na srednji progji znaša prekoračitev 5,3 odst., na lahki pa zaostaja TOZD za 54,7 odst.

TOZD KOVAČNICA. TOZD je v maju presegla plan skupne proizvodnje za 11,1 odst., saj so bili proizvodni pogoji ugodni. Bilo je manj zastojev na ključnih agregatih, prav tako je bila tudi zadovoljiva prisotnost delavcev na delu. Delno je prišlo do izbire proizvodnega asortimana, saj so izpadla naročila, za katera je potreben vakuumirani vložek, vakuumska naprava v TOZD jeklarna pa je že dalj časa v popravilu. Zaostanki v TOZD pa nastajajo še zaradi neredne dobave gredic iz valjarne, ozkega grla pri termični obdelavi ter pomanjkanja adjustažnega prostora.

TOZD JEKLOVLEK. Predvideni mesečni plan skupne proizvodnje je TOZD presegla za 0,6 odst. Pri vlečnem jeklu znaša prekoračitev 11,4 odst., zaostaja

pa proizvodnja brušenega jekla 10,3 odst., luščenega jekla 17,4 odst. in vlečene žice za 20,0 odst. Vzroki za nedoseganje predvidenega plana so predvsem pomanjkanje delavcev, prepogostne okvare in izpadi obdelovalnih strojev ter pomanjkanje reprodukcijskega materiala.

TOZD ORODJARNA. TOZD je predvideni mesečni plan skupne proizvodnje presegla za 0,6 odst. Znatno višja je odprema, kjer znaša prekoračitev 32,1 odst., medtem ko pri fakturirani realizaciji TOZD zaostaja za 10,2 odst. predvsem zaradi nizkih prodajnih cen. V minulem mesecu so se v TOZD povečali bolniški kot tudi drugi izostanki, s tem pa je še bolj občutno pomanjkanje delavcev, predvsem strugarjev.

TOZD STROJI IN DELI. TOZD predvidenega mesečnega plana ni dosegla, zaostanek 8,9 odst. Plan proizvodnje je bil presežen pri obdelanih ulitkih za 11,6 odst., sestavljenih izdelkih 150,0 odst., strojih za predelavo 100,0 odst. in raznih delih za 8,6 odst. Zaostaja pa proizvodnja obdelanih ulitkov 39,7 odst., valjev 78,0 odst., stiskalnic 22,7 odst. in raznih delov za vozila 7,7 odst. Visok zaostanek proizvodnje valjev je nastal predvsem zaradi zastojev na brusilnih strojih in težavah pri termični obdelavi.

TOZD INDUSTRIJSKI NOŽI. TOZD mesečnega plana skupne proizvodnje ni dosegla, zaostanek 7,2 odst. Pri industrijskih nožih zaostaja TOZD za 2,9 odst., pri rezalnem orodju pa 66,7 odst. Predvideni mesečni plan obdelanih palic je bil dosežen 100,0 odst., medtem ko je proizvodnja gredic v minulem mesecu mirovala.

TOZD PNEVMATIČNI STROJI. Predvidenega mesečnega plana skupne proizvodnje TOZD ni dosegla, zaostanek 7,2 odst. K temu je precej pripomogel neustrezen asortiman (majhna prodajna teža, veliko opravljenega dela) in daljši zastoji, ki so nastali na rezkalnih strojih in NC stružnicah. Veliko zamud pa je povzročilo tudi neustrežno orodje ter brušenje le-tega. Delno pa so proizvodnjo zavirale tudi nepravočasne usluge TOZD transport.

TOZD VZMETARNA. Plan skupne proizvodnje v minulem mesecu ni bil dosežen predvsem zaradi pomanjkanja delavcev. Proizvodnja listnatih vzmeti je zaostala za 13,1 odst., medtem ko znaša prekoračitev pri vzmetnih palicah 33,0 odst.

TOZD REZALNO ORODJE PREVALJE. Kljub pomanjkanju dela na kopirnih stružnicah in strojih za ploščinsko brušenje kaljenih obdelovancev je TOZD presegla mesečni načrt proizvodnje za 7,7 odst. Na delne zastoje

v proizvodnji je vplivala pomanjkljiva dobava karbidne trdine in pomanjkanje diamantnih brusilnih sredstev. Prav posebno opazno in pereče pa je bilo pomanjkanje brusilnih sredstev za ploščinske brusilne stroje.

TOZD KOVINARSTVO LJUBNO. TOZD je predvideni mesečni plan proizvodnje presegla za 52,0 odst., vendar je ostala odprema pod pričakovanji (zaostanek 4,1 odst.), saj je ostalo precej izgotovljenih proizvodov na skladišču TOZD.

IZ ŽELEZARSKEGA ZBORNKA

Železarski zbornik je strokovna revija, ki jo že petnajsto leto izdajajo železarne Jesenice, Ravne, Štore in Metalurški inštitut. Objavljamo avtorske izvečke člankov, ki so jih vanj prispevali naši strokovnjaki v l. 1980.

T. Lavrič, F. Grešovnik, F. Vodopivec, V. Osterc — **Vpliv toplotne obdelave na raztapljanje in izločanje karbidov v ledeburitnih orodnih jeklih** — Železarski zbornik 14 (1980) 1/2 s 29—38

Opisujemo rezultate raziskav določanja količine, kemijske in strukturne sestave karbidne faze v devetih vrstah jekel ledeburitnega tipa z 0,9 do 2% ogljika in okoli 12% kroma. Za primerjavo navajamo tudi izsledke za brzo-rezno jeklo BRM 2. Za vsako vrsto jekla smo opazovali vzorce v mehko žarjenem stanju in vzorce, kaljene s temperature 900, 980, 1040, 1120 in 1200°C ter kaljene in popuščene pri temperaturah 200 in 550°C. Raziskave smo opravili na karbidnih izolatih, ki smo jih izolirali iz jekel elektrokemijsko, le posamezne primerjalne analize smo izvedli na kompaktnih vzorcih z elektronskim mikroanalizatorjem.

Raziskava obravnava sestavo karbidne mase in osnove mase jekla ter spremlja njuno spreminjanje v sestavi in strukturi, kakor tudi količino in vrsto karbidnih izločkov v odvisnosti od vrste jekla in od temperature kaljenja ter popuščanja.

J. Rodič — **Mehanizem in morfologija loma Cr-Mo-V orodnih jekel** — Železarski zbornik 14 (1980) 3 s 117—128

Članek podaja pregled tematike raziskovalnega projekta orodnih jekel s širokim območjem vsebnosti 0,8—2,1% C, 4—13% Cr, do 6,5% W, do 5% Mo, do 5% V in tako neposredno povezuje in dopolnjuje navedene literaturne reference.

Poseben poudarek je na raziskavah žilavosti trdih orodnih jekel. Kratko je opisana »metoda ZR« instrumentiranega preizkušanja z registriranjem krivulje sile — čas na adaptiranem Charpy-jevem kladivu.

Interno standardizirana metodika kompleksnega preizkušanja trdih orodnih jekel je omogočila pomemben prispevek na področju raziskovanja mehanizma in morfologije lomov. Pri tem je klasična metalografija dopolnjena z

REM in TEM preiskavami. Podan je tudi prispevek k metodološkemu razvoju mikrofraktografije značilne skupine orodnih jekel.

V okviru projekta so ugotovljene pomembne korelacije med trdoto, mikrostrukturo in parametri žilavosti (maksimalno silo loma, časom loma in porabljenim delom).

Podana so statistična območja parametrov žilavosti za značilne kombinacije temperatur kaljenja, popuščanja in preizkušanja ob omejitvi minimalne uporabe trdote orodij.

Zanimive so ugotovitve v zvezi z vplivom karbidov in kemijske sestave jekel na žilavost. Posebno očiteno je vpliv razmerja atomskih odstotkov karbidotvornih elementov in ogljika na žilavost. Popuščna obstojnost ledeburitnih orodnih jekel pa je neposredno povezana z atomskim razmerjem Cr: (W + Mo + V).

F. Uranc — **Vpliv strukture in dimenzij preizkušanca, napetosti in hitrosti preizkušanja na žilavostne vrednosti** — Železarski zbornik 14 (1980) 3 s 143—148

V članku so primerjani rezultati hitrih in počasnih preizkušenj debelih in tenkih upogibnih prob: vpliv večanja odpornostnega momenta na večanje žilavosti raste s trdnostjo jekla. S tenkimi probami moremo ločevati efekt popuščanja mehanskih napetosti od efekta izločanja, katerega bolje občutimo z merjenjem odpornosti proti lomu kot z merjenjem dela za zlom.

Zvojnica žilavost se s popuščanjem spreminja podobno kot upogibna, le bolj kontrastno.

D. Vodeb, B. Gašperšič, Z. Erjavec, F. Medl — **Sistematske rešitve izkoriščanja odpadnih toplot v železarni Ravne** — Železarski zbornik 14 (1980) 3 s 149—158

Članek daje pregled stanja na področju uvajanja sistemov za izkoriščanje odpadnih toplot v železarni. Prikazani so energetski tokovi primarne in sekundarne energije, iz katerih je razvidno, kje je smiselno izkoriščati odpadno toploto.

Podane so termodinamične osnove za različne načine izkoriščanja odpadne toplote.

Opisani so trije različni sistemi izkoriščanja odpadne toplote, toplotna črpalka, kotlarna in toplotna.

mladi fužinar

priloga informativnega fužinarja

Leto VIII

Ravne na Koroškem, 30. junija 1981

Št. 6



»Mladi fužinar« izhaja kot mesečna priloga Informativnega fužinarja. Uredniški odbor: Peter Metulj, Irma Fajmut, Barbara Sušnik in Marjana Kjørpenčev, ki odgovarja tudi za vsebino »Mladega fužinarja«

PO TITU – TITO

Z roko sežem proti očem, da si obrišem solze. Kaj, jaz jočem? Zraven pojem, jaz, brez posluha! Stojim pred 60-tisočglavo množico, jočem in pojem. Vsi pojemo, vse oči so meglene in solzne. Ali sanjam, NE! Stojim med mladimi, tisočermi mladimi iz vse Jugoslavije na stadionu JLA v Beogradu, kjer je zaključna prireditev dneva mladosti. Smo vseh starosti, vseh narodnosti, pisano oblečeni, a vsi z eno mislijo. Vsi ponosno stojimo s solznimi očmi, uprtimi v velik portret Tita. Vsi pojemo, pesem valovi, grmi po stadionu: »Družo Tito, mi ti se kunemo, da sa tvoga puta ne skrenemo!« Dirigentska palica nam je zadnji nosilec štafetne palice mladosti, katero je marsikateri izmed nas navzočih ponesel po naši in njeni poti bratstva in enotnosti po Jugoslaviji, da je sedaj tu pred nami na tej veličastni svečanosti. Pesem buči, kot bi pevci hoteli, da se sliši na bližnje Dedinje, kjer je zadnje počivališče našega voditelja mladih, kateremu se s pesmijo zaklinjamo, da ga bomo sledili po njegovi poti. »Broza ni več, a Titov je vse več!«

Popoldne, ko sem obhodil hišo cvetja, me še tako lepo urejena okolica ni prevzela. S praznimi občutki, molče, s tesnobo sem zapustil ta park. Preveč me je prizadelo. Ne vem, če se še kdaj vrnem na ta kraj; tu je preveliko žalosti in težke bolečine.

Plapolajoča množica nastopajočih se zliva v simbole našega ljudstva s Titovim imenom. Kot da nisi v stvarnosti — ta pogled na nastopajoče, na gledalce, ta pogled in občutki

poplačajo vso dolgo pot, vse pešačenje po Beogradu. Vse prerokanje, ko nas niso pustili v muzej 25. maj. Ta je namreč ob ponedeljkih zaprt. Kaj oni morejo, če je 25. maj, dan mladosti, ravno na ponedeljek, ko imajo prost dan! Na stadion sem se prerinil mimo vseh kontrol, kjer so pregledali vsakogar, premetali vso prtljago, dve uri pred začetkom prireditve. Bolj ko se je stadion polnil, bolj glasno so se zlivale pesmi o Titu, borbene pesmi druga v drugo. Pesem se še končala ni, že so

Veličastna predstava ob dnevu mladosti

Tako kot vrsto let so OK ZSM koroške krajine tudi letos organizirale ogled zaključne slovesnosti ob dnevu mladosti v Beogradu. Pisana množica mladih se je začela zbirati že v nedeljo v Celju, od koder so potem odšli s posebnim vlakom v Beograd.

Beograd se je tisto ponedeljkovo jutro prebudil drugačen kot običajno, bolj slovesen in prazničen je bil, saj je tokrat gostil mladost Jugoslavije. Sledil je ogled znamenitosti mesta, goste, nepretrgane kolone mladih pa so

se začeli vzkliki: »Tito, partija, omladina, akcija« in zopet pesem.

To je res nekaj, to res občutiš globoko v sebi, vsega te prevzame, tu vidiš, kaj je Tito pomenil nam, ko je bil še živ, in kaj nam še sedaj pomeni. On je bil in bo naš voditelj, voditelj naše samoupravne socialistične neuvrščene Jugoslavije.

Programa je konec, a mladi si ustvarjajo svoj nenapisani program. Roka roki se poda, ne vprašaš za ime ne od kod si, plešeš kolo, poješ, to je dan mladosti, Titov rojstni dan, to je dan »brez Tita s Titom«.

Ko smo odhajali s stadiona, ker smo pač morali na vlak, se je še daleč slišalo petje, ploskanje in vzkliki: »Tito, Tito, Tito...«

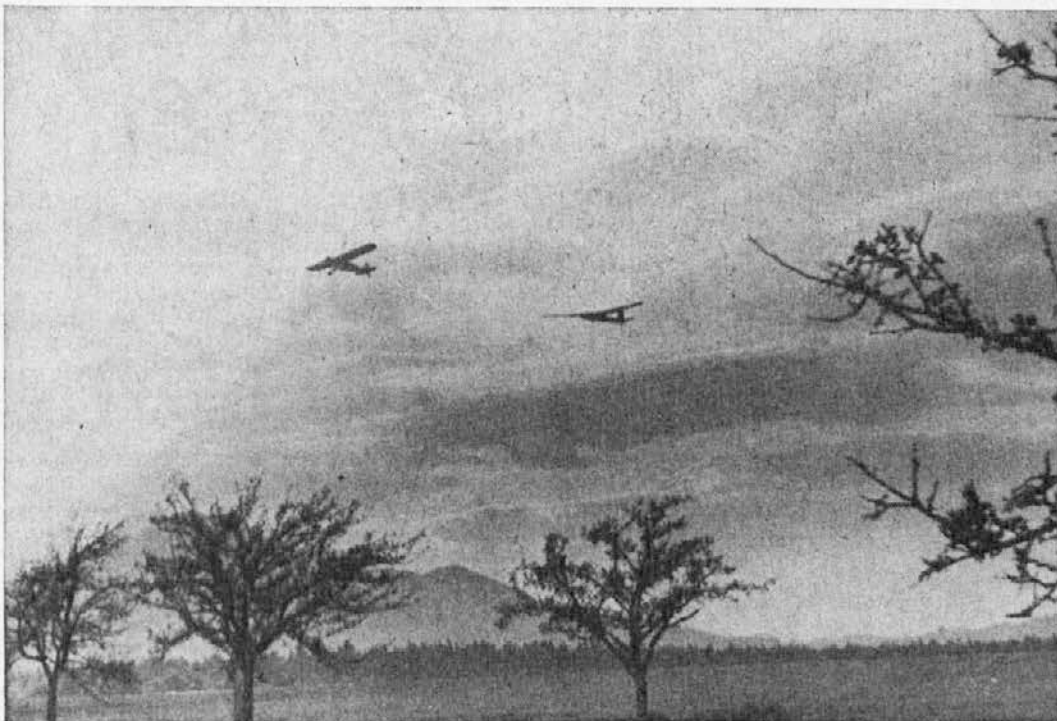
Herman Čepelnik

se ves dan vile k hiši cvetja, da bi se tudi ob dnevu mladosti poklonile svojemu največjemu vzorniku in učitelju dragemu Titu za njegov in njihov praznik, brez njega, vendar še trdneje in odločneje prepričani, da bodo stopali po njegovi poti.

Dan je vse prehitro minil. V nas je naraščal nemir in pričakovanju osrednjega trenutka na stadionu JLA, ko bo zaključila svojo pot letošnja štafeta mladosti.

Množice so začele prihajati dve, tri ure pred prireditvijo, silen naval ni niti za trenutek pojenjal. Pogled na stadion v toplem, majskem večeru je veličasten. Z vseh strani ga obdajajo zastave, vzhodni del pa krasi osem velikih cvetnih listov v obliki žarkov, ki simbolizirajo meje in obrise SFRJ ter izžarevajo trdnost in moč, bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti. Pod cvetnimi listi in velikim portretom tovariša Tita se razprostira ploščad, okrašena s cvetjem, na zeleni preprogi pa mladi v belih, modrih, rdečih oblekah...

Pred prireditvijo so poleteli v zrak veliki baloni, ki so simbolizirali mesta konferenc neuvršenih Lusako, Havano, Alžir ter mesto in vlogo tovariša Tita pri tem. Najprej so izvedli točko »Ob tebi smo«, s katero so obudili spomin na vsa leta, ko smo pod Titovim vodstvom gradili samoupravno, socialistično in neuvrščeno Jugoslavijo. Po točki »Jugoslavija«, ki predstavlja današnjo stvarnost, usmerjeno v prihodnost, so folklorne skupine iz vse Jugoslavije izvedle plese, ki so predstavljali naše bratstvo in enotnost, ki sta se rodila v NOB in se razvijala ter krepila v svobodi. »Na Titovi poti« so nastopajoči pričarali zanos in vedrino mladosti, delo in hotenja mladih in njihovo radost, da živijo v Titovi dobi in Titovi Jugoslaviji. Posebno doživetje pa so pripravili najmanjši in najmlajši, ko so zapeli in zaplesali pesem »Vsaka naša petica«, ki napoveduje miren svet prihodnosti. V vseh jezikih narodov in narodnosti so zapeli in zaplesali tudi »Družo Tito, mi ti se kunemo...«



V višavah

Nepozaben je bil pogled na točko, ki so jo izvedli vojaki »Tito-partija-ljudstvo-armada«. Vojaki in gojenci vojaških šol in akademij so prikazali, kako so pripravljani braniti našo skupnost skupaj z ljudstvom. Na koncu so se udeleženci zllili v slojevito kupolo, obdano z rdečo zastavo in osmimi krogi. Krogi predstavljajo šest republik in dve avtonomni pokrajini, iz kupole pa raste štafeta mladosti. Ta simbol neizmerne vdanosti in ljubezni tovarišu Titu je tokrat nosil strojni ključavničar Ivan Ižak.

Potem je zadonela pesem »Druže Tito, mi ti se kunemo«, ki ji je pritegnil ves stadion.

Medtem ko je nebo nad Beogradom razsvetljeval ognjem, so se mladi strnili v kolo skupaj z udeleženci slovesnosti ter na takšen način izražali in manifestirali trajnost in privrženost delu Tita.

Letos so že petindvajsetič pokazali in dokazali, da ta dan in ta mesec nista le simbola, temveč velika prireditve mladostne ustvarjalnosti, dela in hotenj ter odločnih prizadevanj, da bi spoznanja o socialistični samoupravni Jugoslaviji ter Titovem delu prelili tudi v dejanja sama.

Silvo Jaš

Bratstvo in enotnost '81

Srečanje mladine in borcev pobratenih občin iz naše širše domovine je potekalo v dneh od 5. do 7. junija v Čačku. Zbrali smo se predstavniki vseh dvanajstih pobratenih občin, skupaj nas je bilo okoli 500.

Korošci smo imeli dolgo pot — 700 km na eno stran. Pot pa nam je hitro minila, saj smo bili vsi — mladi in borci — dobro razpoloženi. Ob zvokih harmonike smo peli, tov. Perk pa nam je pripovedoval doživljanje iz najtežjih dni.

V Čačak smo prispeli popoldne. Domačini so nas toplo sprejeli ter pripravili pester kulturni program v skoraj novem kulturnem domu na Trgu osvoboditve. Zatem smo odpovali v posamezne krajevne skupnosti, kjer smo ves čas srečanja prebivali. Tu v KS Košutnjak pa nas je čakalo presenečenje: pozdrav krajanov in naših najmlajših. V pozdravnem govoru so poudarili, da trdne vezi prijateljstva izvirajo iz težkih časov naše narodnoosvobodilne vojne ter da je na nas mladih, da te vezi še nadalje negujemo in širimo. S tem bomo ohranili vse pridobitve velike in zmagovite osvobodilne vojne. Kot v podkrepitev teh besed je zadonela pesem: »Druže Tito, mi ti se kunemo.« Ganjeni smo bili ob vzklikih »Bratstvo, jedinstvo«. Nemo smo poslušali pionirja, ki je deklamiral — v slovenščini — Prešernovo Zdravljico. Predstavili so nam še nekaj svojih narodnih in borbenih pesmi ter nas spet presenetili z našo »Moj očka ima konjička dva«. Za sprejem se je zahvalil tov. Jurak. Dejal je, da nima besed, s katerimi bi se zahvalil za veličasten in topel sprejem. Vse priznanje je izrekel seveda učiteljem in učencem osnovne šole »Ratka

Mitrovića« za izvedbo programa. Je potem čudno, da smo si zaklicali: »Na svidenje v Beli Palanki!« Po skupni večerji smo se odpravili k domačinom, kjer smo prespali. Z gostitelji smo se pogovarjali še dolgo v noč.

V soboto smo odšli v »spominski park«. Slavnostni govornik je spregovoril o času, ko so se naši narodi in narodnosti borili z orožjem v roki za socialno in narodnostno osvoboditev; o času, ko so nastajale jeklene vezi bratstva, enotnosti, prijateljstva in tovarištva; o času, ko so mladinke in mladinci opravljali izpite na prvih MDA; o času, ki ga danes živimo. S te slavnosti smo poslali tudi pozdravno pismo predsedstvu SFRJ in CK ZKJ. V njem smo poudarili, da smo trdno odločeni nadaljevati Titovo, našo pot.

Po ogledu filma o razvoju Čačka smo se odpravili v delovno organizacijo CER. Direktor ene izmed TOZD nam je predstavil proizvodni program in razvoj te delovne organizacije sploh. Omenil je, da CER dobro sodeluje z našo železarno že vrsto let. Tov. Polanc, ki se je zahvalil delovnemu kolektivu za topli sprejem v imenu IS SO, OZZZB in DPO občine Ravne, je poudaril, da bo potrebno sodelovanje še poglobljati ter ga pospešeno razvijati tudi na področju dohodkovnih odnosov. S predstavniki Cera smo se dolgo pogovarjali o življenju in delu tega delovnega kolektiva.

V kulturnem programu, ki so ga pripravile vse občine, sta ravensko občino in Slovenijo predstavila Darja in Boris. Z recitalom sta predstavila Koroško in njene ljudi ter njihovo zavest, da pripadajo Jugoslaviji. Požela sta velik aplavz. Po skupni večerji v hotelu

»Morava« smo preostali večer preživeli z gostitelji.

V nedeljo smo se poslovili od prijaznih gostiteljev ter krenili na pot proti domu. Spotoma smo se ustavili na Kadinjači, kjer smo se spomnili ene največjih in najtežjih bitk.

Res se moramo zahvaliti gostiteljem za topli in pristrčni sprejem. Toda, kot je dejal predsednik OK ZSMS Ravne, ne najdemo besed, s katerimi bi se morali zahvaliti. Srečanje je bilo dobro organizirano in trud domačinov ni bil zaman. V teh dneh smo v Čačku resnično videli Jugoslavijo v malem. Vsem nam bo srečanje ostalo v spominu. S takšnimi srečanji dokazujemo, da smo »en narod celovit«; da žrtve, ki so padle za svobodo, ne bomo nikdar pozabili; dokazujemo, da so težki časi borb, trpljenja in odrekanja globoko vklesani tudi v nas mladih, da jih ne bomo pozabili; dokazujemo, da »tudi po Titu ostaja Tito«.

Na seji delegacij so se predstavniki pobratenih občin dogovorili za še tesnejše sodelovanje na vseh področjih življenja. Predstavniki KS Košutnjak pa bi radi tesneje sodelovali s KS Javornik, saj osnovni šoli Ratka Mitrovića in Koroški jeklarji uspešno sodelujeta.

Kar sta za naše glasilo izjavila tov. Ljubiša Dogatović in Jože Breznik, bi izjavil sleherni od 50 udeležencev srečanja iz ravenske občine.

Tov. Ljubiša Dogatović, predsednik KK SZDL Košutnjak: »Kot predsednik KK SZDL sem z vašim obiskom zadovoljen. Naša želja je, da takšna srečanja še razširimo. Kot domačini smo se potrudili, kolikor je bilo v naših močeh, da vas sprejmemo kot brate in da se v naših domovih počutite kot doma. Na vas ostaja, da presodite, kakšni gostitelji smo bili in ali ste bili zadovoljni. Prav tako menim, da mora naše sodelovanje in povezovanje potekati prek vaših in naših delovnih organizacij, šol in kulturno-umetniških društev. Na tak način bomo gotovo uspeli in potrdili zблиževanje.«

Tov. Jože Breznik: »Nad sprejemom sem bil zelo presenečen. Krajan KS Košutnjak so se zelo potrudili in organizirali sprejem in srečanje, kolikor je bilo v njihovi moči. Mislim, da jim je to povsem uspelo. Kulturno-umetniški program je bil skrbno pripravljen. Vendar mislim, da je bil program srečanja prenatrpan, saj smo se z gostitelji, pri katerih smo prebivali, srečali le jutraj in zvečer. Rad bi se še udeležil takih in podobnih srečanj, saj so moji vtisi in nova poznanstva nepozabni.«

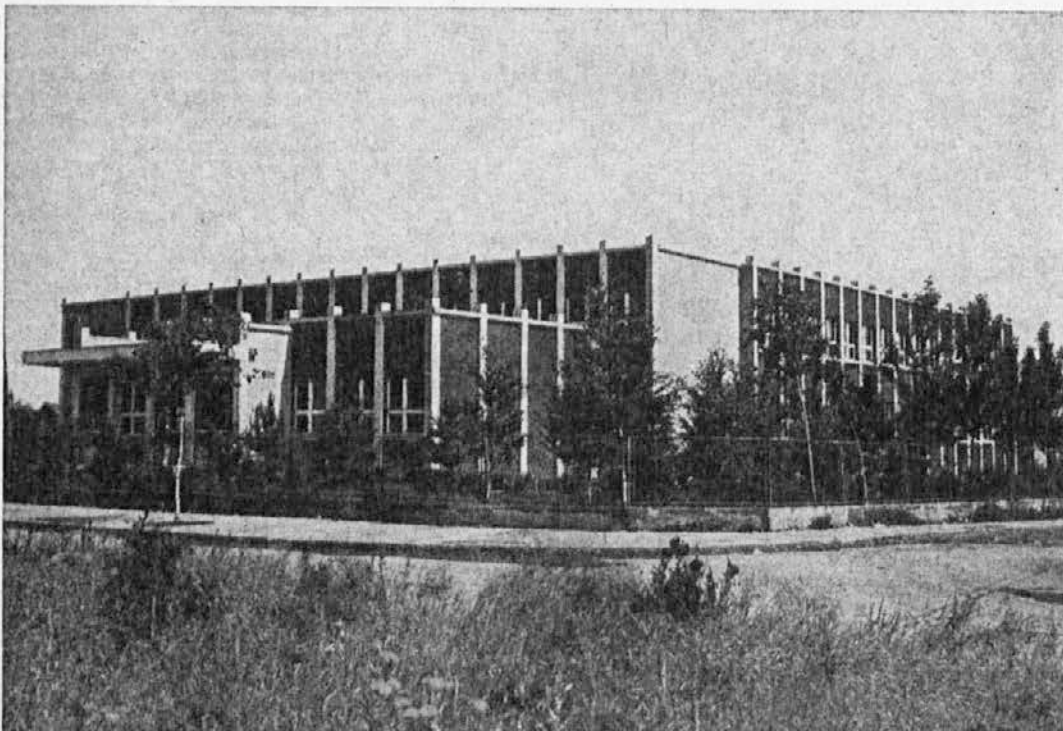
Marjana Kjørpenčev

Ob akciji „Meža '81“

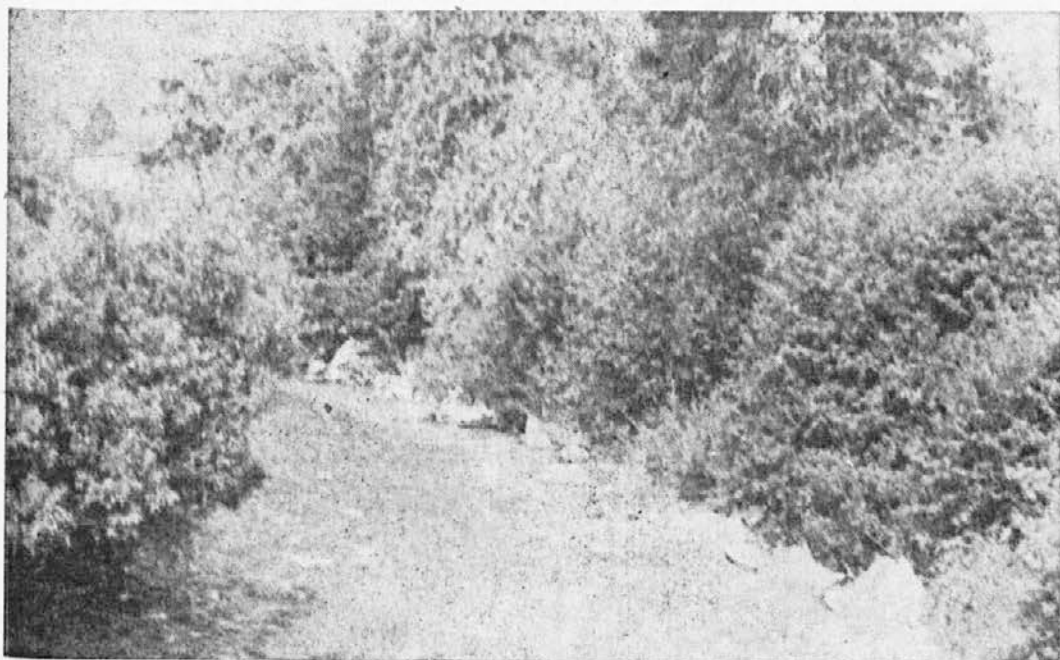
V prejšnji številki »Mladega fužinarja« smo vas seznanili, da bomo mladi skupno z drugimi občani čistili Mežo. In res! 20. maja so se zbrali brigadirji S MDB — kar 110 jih je bilo — na parku telesne kulture, kjer so si postavili tabor. Imeli so tudi brigadno konferenco. Že naslednji dan pa so polni elana zabredli v mrzlo in deročo reko.

Kako je potekala akcija, s kakšnimi problemi so se srečevali mladi na akciji, sem se pogovarjala s tov. Jurakom — predsednikom OK ZSMS Ravne in tehničnim svetovalcem na akciji.

»Mežo smo pričeli čistiti pri Mihelovi žagi,« je pričel pogovor Jože in nadaljeval: »Imeli smo težave s sekači, teh prvi dan akcije ni bilo (obveščeni pa so bili pravočasno). Tudi Komunalno podjetje na Prevaljah ni poskrbelo za odvoz vse navlake.« Tov. Rapuc ga je dopolnil: »Tudi Storitve na Ravnah niso opravile svoje naloge.« V četrtek smo torej počistili do Žerjava, opravili pa smo le del dela,« je povedal predsednik OK ZSMS Ravne. Opazil je moj vprašujoči pogled in dodal: »Krajanji so se sicer odzvali akciji,



Osnovna šola Ratko Mitrović v Čačku



Meža

vendar niso bili primerno opremljeni ter niso mogli opraviti svojega dela (prišli so v teniških copatih — si lahko predstavljate, kako so čistili?). Na Prevaljah zaradi dežja niso mogli izvesti akcije. Na Ravnah so razposlali pozive, odziv pa ni bil najboljši. Na Ravnah so pomagali tudi pripadniki JLA (33 vojakov).

V petek je bilo že bolje. Pri akciji so sodelovali tudi sekači. Ta dan so Mežo očistili do Senčne vasi. Seveda so morali potek akcije spremeniti. Delali so v skupinah. Ena brigada je nadaljevala s čiščenjem reke, drugo so razdelili na dve skupini: prva je nalagala navlako na traktorje, druga skupina pa je čistila Mežo. »Zato smo izgubili ves dan,« je potarnal Jože. »Brigadirji so razglasili petek za udarniški dan,« je ponosno dodal. Delali so od 6. do 19. ure.

V soboto niso mogli delati, saj je bilo slabo vreme. Ker so bili šotori premočeni, so razpustili brigado.

V nedeljo pa so brigadirji S MDB skupno s krajanji ter vojniki očistili del reke, ki teče skozi Ravne.

Tov. Rapuc in Breznik (bila sta komandanta brigade) sta pohvalila tudi disciplino ter brigadirje S MDB sploh. »Z brigadirji sem zadovoljen. Razočarali pa so me krajanji ter mladi v krajevnih skupnostih. Bolj delovni pa bi lahko bili tudi gimnazijci,« je dejal tov. Breznik.

»V soboto (30. 5. 1981) smo očistili Mežo do Malgaja; jutri (v četrtek, 4. 5. 1981) pa nas boste spet lahko videli na obrežju Meže,« je dejal tov. Jurak. »Akcija namreč še ni končana!« je pribil.

Iz pogovora sem ugotovila, da so se mladi zavedali odgovornosti, ki so jo prevzeli. Trasa je bila zelo težka, posebno še na krajih, ki niso dostopni z avtomobili, da bi nakladali nanje vso navlako. Toda brigadirji niso negodovali. Jezni so, da niso vsi podpisniki samoupravnega sporazuma o akciji »Meže '81« izpolnili svoje naloge. Ljudje smo takšni, da vidimo samo to, kar je narejeno, za vse težave pa smo gluhi. Namesto da bi vsi priskočili na pomoč ter delo kar najhitreje in najbolje opravili, smo le opazili, kako so se brigadirji mučili.

In kaj vse so našli v reki Meži: od zavrženega avtomobila do poginule svinje, od plastičnih vrečk do praznih konzerv.

Ob vsem tem pa naj zapišem: V Bistri, Koprivni in pri Dulerju so odlagališča smeti kaj blizu Meže. Ob večjem naliivu vse te smeti odnese v reko. Se jo je potem splačalo čistiti?

Pa še to: ali bomo sedaj, ko bo Meža čistejša in njeno obrežje lepše, znali ohraniti tako reko in njeno obrežje?

M. Kjorpenčev

Pa mi je odgovoril, da sodelujejo z osnovno organizacijo ZSM TOZD stroji in deli. Sodelovanje s KS OO ZSM železarne pa bodo poglobljali.

V kalilnici je tudi zelo vroče. Zaposleni v tej TOZD si želijo, da bi jim pristojne službe priznale še »kakšno okolje več«. Delavci se srečujejo tudi s štiriizmenskim delom. Niso zadovoljni z medsebojnimi odnosi. Prizadevajo si, da bi jih uredili.

In še želje predsednika: »Ko sem prevzel funkcijo predsednika na volilni konferenci, sem si zadal nalogo, da bi mladinci v naši osnovni organizaciji ZSM začeli spet bolj aktivno in resno s svojim delom, saj se je opazilo, da je v zadnjem letu aktivnost mladine upadla. Ena večja želja je tudi, da bi vsi v TOZD delali z večjo resnostjo, čeprav moram biti objektivni in reči, da so pri nas 'letni časi' in težki delovni pogoji. Želim si tudi, da bi se zavzemali za tesnejše sodelovanje z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami. Več pa bi lahko napravili še na področju medsebojnih odnosov.«

V delu mladinske organizacije se pozna odsotnost predsednika (udeležil se je 3-mesečnega seminarja). Upam, da bo sedaj delo mladih v TOZD kalilnica zaživelo, saj sem ugotovila, da znajo biti mladi kalilci tudi resni.

M. Kjorpenčev

MLADI V TOZD TRANSPORT

V tozdu transport je zaposlenih nekaj čez 100 delavcev. Sestavljen je iz dveh oddelkov: prometne službe (ta opravlja prevoze med obrati in zunanje prevoze) ter vzdrževanja transportnih vozil. Na kratko naj predstavim svojega sogovornika tov. Janeza Miklavca. Že drugo mandatno obdobje je predsednik OO ZSMS v tem tozdu. Tu je zaposlen že od leta 1972, sprva kot kvalificiran avtomehaničnik, sedaj pa končuje srednjo tehnično šolo.

Že na začetku je beseda nanesla na težave, ki jih tarejo. Veliko mladincev je vozačev (iz Dravograda, Šentjanža). Če je treba popoldne sklicati sestanek, se zatakne, saj bi vsakdo šel po službi domov. Tudi dopoldne jih težje skliče, ker so razporejeni po vsej delovni organizaciji; zaradi tega mladinci tudi premalo sodelujejo pri športu, kulturi itn.

Janez je priznal, da je delo mladine zadnje čase bolj zanemarjal predvsem zaradi študija. Povedal pa je, da bo v kratkem sklical programsko volilno konferenco, kjer bodo mladinci sprejeli naloge in programe za prihodnje delo. Mladi so aktivni v družbenem, političnem in gospodarskim življenju. Vsaj po en mladinec aktivno sodeluje v vsaki družbenopolitični organizaciji in samoupravnih organih. Če je treba priskočiti pri kakšni akciji na pomoč z avtomobili, so mladi takoj tam. Mladi redno čistijo tudi okolico obrata. S krampi in lopatami pa so skupaj s sindikatom kopali jarek za vodovod na Ivarčkem jezeru.

Od sindikata so dobili brošure o samoupravljanju in jih pridno prebirajo.

Za konec naj omenim še posebnost te mladinske organizacije, ki jo sestavljajo razen ene mladinke sami moški. Gotovo bi bili mladinci bolj zagnani za delo, če bi imeli v svoji sredi več brhkkih deklet.

Barbara Sušnik

IZ DELA MLADINSKEGA ODSEKA PD PREVALJE

Člani mladinskega odseka PD Prevalje že od začetka leta smelo nadaljujejo lani začeto delo. Januarja so priredili sankaske tekme, najvztrajnejši so se povzpeli na Uršljo goro, en član pa se je udeležil tečaja za alpiniste.

Februarja so se odborovci zbrali na družabnem večeru, se odpravili na Smrekovec, en mladinski vodnik pa je opravil še tečaj za zimske razmere. Udeležili so se tudi pohoda na Stol.

Že marca so začeli s planinsko šolo. Na predavanjih so otroci spoznali teorijo, a že na izletu na Paški Kozjak so jo lahko spre-

Predstavljamo vam

OO ZSMS TOZD KALILNICA

TOZD, v kateri termično dodelajo jeklo (pa tudi gotove proizvode) z namenom, da izboljšajo kvaliteto naših izdelkov s pomočjo kaljenja in kopeli, imenujemo kalilnica. O delu mladih v tej TOZD sem se pogovarjala s predsednikom tov. Jožetom Lojenom.

Delo in sredstva združuje tu 50 delavcev, od tega je 14 mladih. Vsi plačujejo članarino.

»Z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami dobro sodelujemo. 6 mladih je članov zveze komunistov. Z delom mladih pa nisem najbolj zadovoljen, saj naši delegati ne dajejo nobenih povratnih informacij,« je dejal predsednik OO ZSMS. »Trudili se bomo, da bomo sodelovanje poglobljali,« je še dodal in nadaljeval: »Na skupnih sestankih družbenopolitičnih organizacij — sindikata, sekretariata in mladine — obravnavamo samoupravne sporazume, družbene dogovore, periodične in zaključne račune ter rešujemo vse ostale probleme v TOZD. Naša mnenja in sta-

lišča ter predloge — če so umestna — tudi upoštevajo. Delegati v samoupravnih organih ter SIS prenašajo naša stališča in pripombe. Žal pa le redko prenesejo informacije nazaj v bazo.

Največ smo naredili na športnem področju. Skupno s sindikatom smo izvedli prvenstvo v sankanju, kegljanju in šahu. Mladi so člani narodne zaščite TOZD. Na področju splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite izvajamo skupne akcije. Na kulturnem področju nismo izvedli kakšne samostojne akcije, vendar obveščamo sodelavce, kdaj in kje bo kakšna kulturna prireditve, da se je udeležimo. Letos pa se žal ne moremo udeležiti nobene mladinske delovne akcije, saj nas pesti pomanjkanje delavcev. Upam, da nam bo drugo leto uspelo, da se bomo udeležili katere izmed mladinskih delovnih akcij. Na Ivarčkem jezeru pa še tudi nismo delali. Sam pa sem se udeležil trimesečnega seminarja,« je pripovedoval Jože.

Vprašala sem ga, kako sodelujejo z ostalimi osnovnimi organizacijami ZSM v železarni.

Delo mladih železarjev

Leto dni je naokoli, odkar smo mladi fužinarji izvedli volilno konferenco in izvolili predsednika ter referente za posamezna področja delovanja. S tov. Petrom Metuljem sva se pogovarjala o delu mladih v železarni Ravne ter o težavah, s katerimi se srečujemo ob svojem delu. O sebi in svojem delu ni hotel govoriti, razgovoril pa se je o delu in življenju mladih. Zastavila sem mu nekaj vprašanj, na katera je odgovoril dokaj obširno in prepričana sem, da bo ta pogovor zanimiv tudi za vas.

MF: »Kako ocenjuješ delo KS OO ZSMS v prvem letu svojega mandata?«

Metulj: »Če na kratko strnem delo KS OO ZSMS železarne v preteklem letu in ga ocenim, lahko rečem, da smo bili dokaj uspešni. To pa zato, ker smo akcije oziroma naloge, ki smo si jih zadali v akcijskem programu, skoraj stoo odstotno realizirali. Je pa bilo nekaj akcij, ki jih iz objektivnih vzrokov nismo izvedli, ker so pač ravno takrat potekale akcije na drugih področjih.

Pri svojem delu pa smo se srečevali tudi z določenimi problemi, saj delo v nekaterih OO ZSMS v železarni še vedno šepa. Ravno zaradi tega pa udeležba oziroma prisotnost mladih na določenih akcijah ni bila zadovoljiva. Tako so te OO hromile delo ostalih OO, ki so bile pripravljene in voljne delati. To je tudi trenutno eden največjih problemov KS OO ZSMS v železarni Ravne.«

MF: »Pri KS OO ZSMS železarne delujejo tudi referenti za posamezna področja dela. Kako ocenjuješ njihovo delo?«

Metulj: »Da, imamo tudi referente za posamezna področja, kot so: za šport, kultura, MDA, IPD in DEO. Izvzeti moramo kar prva tri področja, na katerih smo uspešni in se akcije izvršujejo točno po programu, medtem ko sta drugi dve področji še vedno bolj problematični. Menim, da imamo še vedno premalo usposobljenega kadra, ki bi bil dovolj sposoben delovati na teh dveh področjih, čeprav smo se trudili, da mlade prek raznih seminarjev, ki smo jih organizirali pri KS OO ZSMS, OK ZSMS in svetu ZSMS SOZD SŽ, usposobimo. Občutek imam, da mladi mislijo, da se jim na teh dveh področjih ni treba aktivno vključevati v tok družbenega dogajanja, ker so že tako ali tako dovolj aktivni v posameznih TOZD in delovnih skupnostih, čeprav ne smem zanikati, da na teh dveh področjih nismo čisto nič naredili.«

minjali v prakso. Aprila nas je razveselila ekipa, ki je v kvizu in veleslalomu na Peci dosegla drugo mesto. Istega meseca je bil izlet na Poštarski dom — Sleme — Naravske ledine (Titova štafeta). Fantje iz MO so se potrudili tudi za prvomajske praznike, saj so pripravili kresovanje in dežurali na koči vrh Uršlje gore.

Maja je potekal tridnevni izlet na Pohorje. Udeležilo se ga je kar 30 otrok. Konec maja je bil na Gori zaključni del planinske šole. Mladi planinci bodo morali svoje znanje dokazati še na preizkusu, uporabili pa ga bodo lahko še na številnih letošnjih izletih.

Andreja Čibron

MF: »V železarni potekajo javne razprave o 'tezah' — predvsem s področja delitve sredstev za osebne dohodke ter razporejanja čistega dohodka. Kako ste se mladi vključili v razprave?«



Metulj: »Odpraviti napake in slabosti!«

Metulj: »Mislim, da zelo uspešno, saj je v aprilu KS OO ZSMS organiziral pol-dnevni seminar ravno na ti dve temi. Veliko mladih je snov zanimala in so se plodno vključevali v razpravo, da ne bom omenjal, koliko je bilo pripomb na njihovih sejah v OO.«

MF: »MDA oziroma mladinsko prostovoljno delo je v dobi stabilizacijskih prizadevanj izredno pomembno. Mladi pa z njim kujejo tudi prijateljstvo, enotnost, tovarištvo. Kako se mladi fužinarji vključujejo na tem področju?«

Metulj: »Res je, da so MDA oziroma prostovoljno delo izredno pomembni dejavniki, sploh pa se je to pokazalo v zadnjih

letih, ko bijemo veliko bitko za stabilizacijo. Iz leta v leto je več MDA po naši domovini, na katerih se gradijo ceste, železnice, mostovi, kopljejo jarki za vodovodne napeljave, telefonske priključke itd. Na akcijah pa se izredno utrjuje bratstvo in enotnost ter tovarištvo.

Vsako leto pa je za MDA večji interes tudi pri mladini v železarni Ravne. Mladince kadrujejo v naslednje brigade: Slovenske Gorice '81, Istra '81, Streževo '81, brigado bratstva v Srbu na Hrvaškem, tu pa so še mednarodne brigade. Veliko je mladincev, ki v brigado ne morejo iti, ker so nujno potrebni v proizvodnji.«

MF: »Kako si zadovoljen s sodelovanjem med svetom ZSMS SOZD SŽ in KS OO ZSMS železarne?«

Metulj: »Menim, da je sodelovanje dobro, saj imamo na tem nivoju skupen akcijski program, za katerega smo zadolženi vsi, da ga izvajamo.«

MF: »Sodelujete tudi s KK ZSMS Ravne in OK ZSMS Ravne. Kako ocenjuješ sodelovanje?«

Metulj: »KS OO ZSMS železarne je neposredno vključen v delo KK ZSMS Ravne ter OK ZSMS, tako da mora biti sodelovanje obojestransko dobro, čeprav bi lahko bilo s KK ZSMS še boljše.«

MF: »Kaj misliš, kaj bi bilo treba storiti, da bi bilo delo OO ZSMS in s tem tudi KS OO ZSMS še boljše?«

Metulj: »Mislim, da bi se v delo mladine morali še bolj vključiti mladi komunisti, še posebno v tistih OO, kjer je delo le-teh še posebno kritično. Predvsem pa bi morale nedelavnost svoje OO ZSMS obravnavati družbenopolitične organizacije.

Nekateri se premalo zavedajo, da smo lahko samo s skupnimi močmi v celoti kos nalogam in ciljem, ki so pred nami.«

MF: »Za konec pogovora pa nam še zapaj svoje želje!«

Metulj: »Želim si, da bi odpravili vse omenjene napake oziroma slabosti, predvsem pa, da bi se v delo mladinske organizacije aktivno vključili ostali člani ZSMS.«

MF: »Hvala za pogovor!«

Metulj: »Prosim.«

M. K.

Učenci OŠ Prežihov Voranc poročajo

Ob prazniku občine Ravne so na Strojni položili temeljni kamen za novo osnovno šolo. To je bil za Strojance pomemben dogodek. Kmalu se bodo tudi njihovi osnovnošolci učili v toplih in svetlih učilnicah. Sodoben pouk jim bo omogočal lažje enakopravno vključevanje v nadaljnje usmerjeno izobraževanje.

Na svečani prireditvi so prebrali in vgradili v temelje za novo šolo spominsko listino z naslednjim besedilom.

V času, ko mineva 36 let od zadnjih bojev in zmage nad fašizmom, v letu, ko praznujemo 40. obletnico vstaje jugoslovanskih narodov in 40. obletnico ustanovitve OF slovenskega naroda, v dneh, ko občani ravske občine praznujemo svoj praznik, smo krajanji Strojne in občani ravske občine s samopriskom zagotovili gradnjo nove osnovne šole na STROJNI, da bi svojo dejavnost usmerjala v ohranjanje, razvijanje in utrjevanje tradicij narodnoosvobodilnega boja in socialistične revolucije, da bi bila temelj graditve samoupravne socialistične družbe, da bi sedanje in prihodnje rodove

učila čuvati bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti, da bodo ostale Titove ideje neuvrčenosti in enakopravnosti naš danes in naš jutri.

Strojna, 15. maja 1981

Krajanji Strojne in občani občine Ravne

MLADI SO PISALI IN RISALI NA TEMO »BORBA, DELO, SADOVI«

Na razpis akcije »Borba, delo, sadovi«, ki ga je izdelala zveza kulturnih organizacij Ravne na Koroškem, so osnovnošolci in srednješolci risali in pisali. Akcija je potekala v okviru praznovanja 40. obletnice vstaje slovenskega naroda in nastanka OF.

Na dan mladosti so bile podeljene nagrade za najboljše likovna dela in spise. V likovnem salonu na Ravnah pa so odprli razstavo mladih likovnikov na to temo.

Novinarsko-dopisniški krožek osnovne šole Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem

Kako določamo prednost investicij

Namen tega članka je, da vsi tisti sodelavci, ki soodločajo o tem, ali se posamezna investicijska zamisel izvede ali ne, dobe pregled, katerim minimalnim zahtevam mora investicijska dokumentacija ustrezati, da bi projekt lahko tudi realizirali oziroma da bi imel prednost ob postopku pridobivanja kreditov pri poslovnih bankah. Z vzporednim določil in kriterijev o prednosti investicij iz samoupravnega sporazuma o temeljih plana sozda Slovenske železarnice za obdobje 1981 do 1985 s kriterijem dogovora o družbenem planu SRS za isto obdobje bom skušal pokazati, da sta določila usklajeni in za nas v Slovenskih železarnah obvezni, ker smo neposredno ali posredno sopodpisniki obeh dokumentov. V dogovoru je sedem kriterijev, ki opredeljujejo minimalne zahteve pri obravnavi investicijskih naložb na področju industrije.

1. **Kriterij dohodka** odreja, da mora biti dohodek, ki ga investicija prinaša na enega zaposlenega delavca, najmanj 400.000 dinarjev. Najmanj tolikšen dohodek mora biti dosežen, ko bo investicija dajala načrtovano novo proizvodnjo ali pri povečanju obstoječe proizvodnje iz deleža povečanja na dodatno zaposlenega delavca.

Istočasno mora investicija ustrezati zahtevku, da je razmerje višine dohodka na porabljeni dinar za nameravano investicijo najmanj 0,30.

Kriterij dohodka utemeljuje ekonomsko uspešnost naložbe. Pogoji, da ta prvi kriterij sploh upoštevamo, je ugotavljanje ali je investitor sploh sposoben zagotoviti potrebna sredstva za realizacijo investicije in za odplačila.

Razmerje med sredstvi, ki jih ima investitor za reprodukcijo proti predračunu potrebnih sredstev za investicijo, mora biti večje ali najmanj enako 14,5. Če investitor ne more sam zagotoviti toliko akumulacije, se pravi, dohodkovni kriterij sploh ne more upoštevati pri ocenjevanju investicije. Razumljivo, če je premalo lastnih sredstev, morajo biti drugi dejavniki toliko močnejši, da se lahko dokaže upravičenost naložbe.

V Slovenskih železarnah smo se odločili, da bomo ob enakih pogojih dali prednost tistim investitorjem, ki iz lastnih sredstev zagotavljajo najmanj 10 % celotnega investicijskega zneska oziroma najmanj 25 % lastnih sredstev in sredstev zunanjih sovlagateljev.

Prednost dajemo tudi delovni organizaciji, ki uspešno posluje, kar se kaže v ustvarjanju dohodka v primerjavi z vložnim delom in sredstvi, v ustreznosti razporejanja čistega dohodka in v likvidnosti tekočega in predvidenega poslovanja. Ne bomo podprli takih investicij, ki presegajo finančne, kadrovske, materialne in druge sposobnosti investitorja. S tem, da smo opredelili naložbe v jeklarne za prednostne, bomo imeli za vrednotenje dohodkovnega kriterija ravno pri dokazovanju reproductivne sposobnosti večkrat težave, ker je znano, da so naložbe na področju črne metalurgije drage, medtem ko bo višina dohodka na zaposlenega zelo lahko dokazovati.

2. **Drugi kriterij je izvozna usmeritev.** Dogovor odmerja predelovalni koeficient in elektro industriji najmanj 40 % deleža deviznega prihodka v celotnem prihodu. Za črno metalurgijo velja, da mora biti delež proizvodnje deficitarnih surovin v celotnem prihodu 40 %. V tolmačenju o uporabi

kriterijev so v dogovoru o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981–1985 posebej navedene vse surovine in proizvodi, katere lahko upoštevamo kot deficitarne. Teh skupin je 26 in med njimi tudi pretežni del proizvodov črne metalurgije.

Obe navedeni določili sta pogojeni. Na področju predelave mora biti osnovno dokazana pozitivna devizna bilanca, kar je izločilno določilo za ocenjevanje izvozne usmeritve. Enako velja za črno metalurgijo, da devizni odliiv ne sme biti večji od polovice celotnega prihodka, da bi lahko upoštevati ta kriterij izvoza. V 38. členu sam. sporazuma o temeljih razvoja SZ med drugim piše: Izvažali bomo predvsem plemenite, predelane, dražje izdelke, da bomo ob isti vrednosti izvoza izvozili čim manjše količine. Ob taki usmeritvi bomo z vrednostjo neposrednega izvoza pokrili 80 % potreb po uvozu reprodukcijskega materiala. Naloga je zahtevna in zato smo v notranji obravnavi investicijskih programov celo zaostri izvozni kriterij z zahtevno, da morajo projekti s področja predelave zagotavljati vsaj 50 % nove proizvodnje v izvoz. V črni metalurgiji je delež uvoza pogosto visok, posebno še, če potrebam repromaterialov pritejemo še vrednost uvoza opreme.



Signiranje krožnih žag

3. **Naslednji kriterij obravnava razvojno tehnološko intenzivnost.** Tukaj imamo zopet dve možnosti, od katerih prva pravi, da mora biti delež nabavne vrednosti avtomatiziranih naprav v vrednosti delovnih naprav 80 % in da bo investitor vlagal v razvoj najmanj 3 % doseženega bruto dohodka, ko bo izvršena investicija. Druga možnost vrednotenja razvojno-tehnološke intenzivnosti je dana s tem, če je delež delavcev z visoko in višjo izobrazbo v kadrovske sestavi nove investicije ali za povečani delež proizvodnje najmanj 15 % in bodo znašala vlaganja v razvoj od novo doseženega bruto dohodka najmanj 6 %.

4. **Četrty kriterij obravnava gospodarno rabo energije.** Poraba energije mora biti manjša ali kvečjemu enaka 0,3 TJ na 1 milijon dinarjev bruto dohodka. Za lažje razumevanje, ker je v rabi nova, zakonsko predpisana tnera J (joule), je potrebna kratka razlaga. 1 TJ (Tera Joule) je 10^{12} J ali 1 cal = 4,2 J. Primer: 1000 kg mazuta predstavlja 300×10^6 cal = 39×10^6 J.

Vsa navodila in podatki za preračunavanje so obsežna v tolmačenju k družbenemu dogovoru.

Pri naših kriterijih v SaS o temeljih razvoja SZ ni določil, na osnovi katerih bi lahko opredelili investicijo in je samo ugodnejši rezultat merilo za prednost, ker nimamo odrejenih vrednosti oziroma meril ter najmanjših zahtev. Kriterij iz dogovora odreja spodnjo mejo, ki je za metalurške obrate pri porabi energije težko dosegljiva oziroma pri proizvodnji jekla dosegljiva samo za izjemno visok delež plemenitih jekel, ki povečujejo vrednost bruto dohodka.

5. **Ta kriterij se nanaša na racionalno rabo surovin** in odreja, da ne sme biti delež uvoznih oziroma domačih deficitarnih surovin in proizvodov večji od 0,8 dinarjev na 1 dinar doseženega bruto dohodka po izvršeni investiciji.

6. **Kriterij racionalnega zaposlovanja** odreja, da sme biti število novo zaposlenih delavcev na 10 milijonov vrednosti opreme v bazni industriji največ 2 in v predelovalni industriji največ 6. Ti dve omejitvi sta pa različni za posamezne občine in odvisni od korektivnih faktorjev, ki so določeni v odvisnosti od razpoložljive delovne sile oziroma možnosti zaposlovanja v posamezni občini. V Celju je ta faktor 0,361, na Jesenicah 0,133, Ljubljana Vič-Rudnik 0,474, Radovljica 0,398 in na Ravnah 0,500, torej povsod manj, kot je v kriteriju odmerjeno število.

7. **Sedmi in zadnji kriterij obravnava prostorsko ekološke zahteve.** Če

OB ROBU:

KDAJ NORME ZA DELO V PISARNAH

Doslej je veljalo za neizpodbitno, da se delo v proizvodnji da spraviti v norme, nikakor pa ne ono v pisarnah. Ni prodrlo dejstvo, da mora delavec v proizvodnji opraviti na stotine operacij, preden skonča izdelek, za pisalnimi mizami pa je postopkov manj in vendar nihče ne sliši rad o normiranju tega dela. Res, da reči niso preproste, saj je delo strojepiske drugačno od referentovega, to spet drugačno od dela projektanta, raziskovalca, vodje službe in ravnatelja. Ne moremo reči strojepiski — napiši 20 tipkanih strani, pa imaš normo, ali gasilcu, da naj pogasi 10 požarov ali telefonistu, naj da 30 zvez ali pravniku naj napiše 10 sporazumov itn. Različnost torej sega od čisto rutinskega do ustvarjalnega in kombiniranega dela. Za vse to je treba najti ustrezne metode, ki pa ne bodo smele biti enkrat za vselej izumljene, ampak v osnovi take, da bodo vedno znova spodbujale h kvalitetnejšemu delu. Zadnji čas v železarni že resneje razmišljamo, kako bi podobno kot v proizvodnji izmerili in normirali delo. Glasovi o tem prihajajo celo od tam, kjer so prej vztrajno trdili, da to ni možno.

V osnutku resolucije za 3. kongres samoupravljalcev piše o tem:

»Vsako delo je mogoče meriti in ocenjevati, osebni dohodek pa se mora oblikovati izključno na podlagi količine in kvalitete opravljenega dela vsakega delavca.«

Kadar bomo take norme imeli, bomo najbrž tudi videli, če nas je v administraciji zares preveč ali ne.

Nekaj težje ali pa nejasno je v predstavah, kako izmerjeno in normirano delo ocenjevati, vrednotiti. Kdo bo tisti, ki bo določil, da napisan sporazum velja toliko dinarjev, psihologov pogovor z delavcem toliko, referentovo delo z delegacijami pa toliko itn.

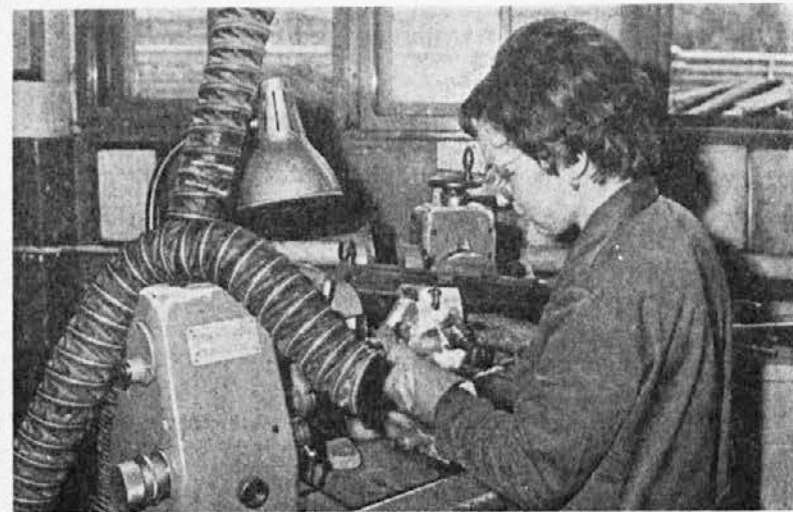
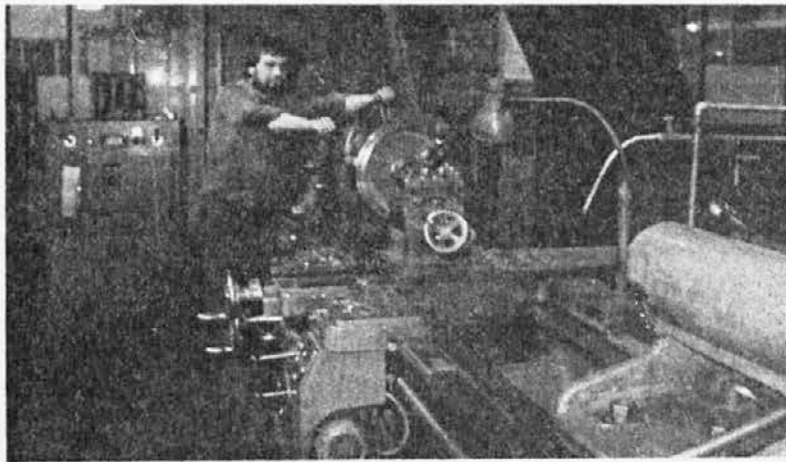
Skratka, ne bi bilo odveč imeti v delovnih skupnostih izdelane normative, ki bi odredjali kaj, kako in koliko je treba opraviti za svoje osebne dohodke in tudi zato, da bi TOZD pošteno zaračunavali svoje delo. Zdaj je še vse preveč počez.

Do realizacije je najbrž res dolga pot, a že to je dosti, da se je v glavah vendarle nekaj preokrenilo in da razmišljamo tudi v to smer.

Z. Strgar

LJUDJE IN STROJI

— z razstave fotografij v TOZD stroji in deli. Fotografije Franc Kamnik, organizacija Adi Zih.



investicije in ta ustreza kriterijem iz samoupravnega sporazuma ter šestim od sedmih kriterijev iz družbenega dogovora, bo taka investicija gotovo našla pot do realizacije, če bodo za to zagotovljena tudi finančna sredstva in potrebne devize za uvoz opreme.

Za tiste, ki se bodo podrobneje ukvarjali z metodologijo vrednotenja investicijskih programov v okviru Slovenskih železarn po veljavnih kriterijih za doseganje minimalnih zahtev uspešnosti naložb, pa še toliko. Vse službe za razvoj in investicijske službe v delovnih organizacijah bodo dobile celoten material s podrobnimi navodili za praktično uporabo.

Kriteriji so namreč razdeljeni po svoji vplivnosti še v skupine, od katerih prinaša:

- dohodek in racionalizacija zaposlovanja skupno 30 % ali 30 točk
- izvozna usmeritev 30 % in zopet 30 točk
- razvojna tehnološka intenzivnost 30 % ter 30 točk
- racionalna raba energije in surovin 10 % ali 10 točk.

Vsako določilo v kriteriju prinaša odrejeno število točk in so po sorodnosti namena povezani v skupine.

Če investicijski program ustreza vsem minimalnim zahtevam, doseže skupno 100 točk. Prvi pogoj je seveda, da ustreza tudi prostorsko ekološkimi zahtevam. Možno je tudi, da investicijski program še ocenjujemo, čeprav ni izpolnjena zahteva za eno prej navedenih skupin. Sicer pa dosti o tem, podrobnosti bodo itak morali spoznati samo tisti, ki bodo morali pripravljati podatke za ocenjevanje investicij.

Za vse, ki se bodo ukvarjali s pravo podatkov za ocenjevanje učinkovitosti investicij po določenih kriterijev iz dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981–1985, bo v okviru sozda SZ or-

ganiziran poseben seminar za uporabo metodologije vrednotenja in navodil za praktično uporabo. Prepričan sem, da bodo vsi udeleženci seminarja v svojih delovnih organizacijah rade volje posredovali svoje znanje vsem zainteresiranim, ki soodločajo pri odločitvah in bodo želeli kaj več zvedeti o podrobnostih ocenjevanja projektov v pripravi za izvedbo investicij. Menim pa, da toliko, kolikor je povedanega v temle prispevku, zadošča za splošno obveščeno vseh sodelavcev, predvsem pa tistih, ki bodo sodelovali v razpravah in postopku potrjevanja posameznih investicij od zasnove do potrditve investicijskega programa.

Vseh investicij se seveda ne da meriti z enotnimi merili in nekatere, za katere ne veljajo kriteriji iz dogovora, dogovor že navaja. Enako kot investicijski program za nove naprave in proizvodnjo se ne da obravnavati sanacijskih programov. Nekatere investicije bodo potrebne in nujne samo zaradi zaščite okolja in bodo izvedene, čeprav vemo, da ne morejo ustrezati kriterijem za vrednotenje uspešnosti naložb po dogovoru. Možno je, da bomo obravnavali tudi investicije, ki niso niti ekonomsko posebno uspešne niti namenjene izvozu in ne bodo ustrezale zahtevam kriterijev, so pa družbeno posebno pomembne ter bodo realizirane, vendar bodo že pri obravnavanju investicijske namere označene kot družbeno pomembne.

Za vse druge investicije, katere obravnavate v temeljnih organizacijah združenega dela, naj pa velja, da je treba kriterije iz samoupravnega sporazuma o temeljih srednjeročnega plana razvoja za obdobje 1981–1985 in kriterije iz dogovora o družbenem planu SR Slovenije za to srednjeročno obdobje upoštevati, predvsem pa naložbe z vrednostjo nad 50.000 din, kot to dogovor opredeljuje.

Milan Marolt

Politična misel v delovni obleki

NEDISCIPLINO TOZDOV REŠUJEJO VRATARJI

»Preden sem postal leta 1949 član ZKJ, sem bil med 2. svetovno vojno skojevec. Sicer pa sem, preden sem pričel delati v ravenski železarni, dolga leta služboval v JLA. Doslej sem večkrat zase primerjal delo komunistov v JLA in v taki delovni organizaciji, kot je železarna. Komunisti v JLA smo imeli poleg vsakdanjih aktivnosti še dodatne zadolžitve. Takrat nismo dopuščali, kar verjetno tudi danes ne, da bi se problemi kopičili. Tako smo vselej o odprtih vprašanjih in morebitnih drugih nalogah najprej razpravljali komunisti. Mislim, da smo bili mnogo bolj dosledni in konkretni pri delu in dajanju političnih ocen,« je uvodoma povedal **Dušan Jovanov**, nekdanji borec NOB, vodja varnostno nadzorne službe DS KSZ.

Kljub temu, da se je tov. Jovanov pri odhodu iz JLA upokojil, ni prenehal aktivno delovati. Leta 1965 se je zaposlil v ravenski železarni, kjer še danes opravlja odgovorno in ne preveč priljubljeno delo.

»Ko sem leta 1965 pričel delati v železarni, sem bil skrajna nekoliko presenečen predvsem zaradi nekoliko drugačnega načina dela osnovne partijske organizacije. Mnogokrat sem v svoji OO ZKS DS KSZ spregovoril o nekaterih odprtih vprašanjih, ki se

dnevno pojavljajo v naši službi. Ker smo vratarji zadolženi za zavarovanje železarne in ne nazadnje tudi za delovno disciplino ob vstopu v železarno in izstopu iz nje, smo dnevno izpostavljeni kritiki in celo napadom nekaterih delavcev. Kljub temu, da smo tako naša služba kot komunisti večkrat opozorili na takšna dogajanja vodje tozdov in poslovodni odbor, se stanje ne izboljšuje. Kot starega, prekaljenega komunističnega me takšni nedelavni in netovariški odnosi zelo motijo. Včasih se problemi tako nakopičijo, da človek težko ostane miren.«

Kljub težavam, ki so stvar vse železarne, komunisti pri VNS ne držijo križem rok, ampak poskušajo sami reševati probleme.

»Mnogokrat komunisti (bolj malo nas je v naši službi) poskušamo najti pravo pot k rešitvi, pač tisto, da se pri opravljanju službe ne bi preveč zamerili delavcem. Kaj naj naredimo mi vratarji za boljšo disciplino, če tega ne storijo vodilni v tozdih? Nismo vratarji za to; da bomo delali red in disciplino v tozdih. Kot kaže, včasih zavladala nedisciplinacija tudi pri vodstvenih delavcih, saj tudi ti zamujajo na delo ali pa kar tako zapuščajo železarno med delovnim časom. Seveda to vidijo tudi drugi delavci, zato se ni čuditi, da imamo precej nediscipline v ravenski železarni,« je opozoril tov. Jovanov.

Da je lahko pri delu in političnih akcijah uspešen le tisti komunist, ki precej ve, se zaveda tudi naš sogo-vornik.

»Mene zadnji dogodki doma in po svetu, predvsem pa na Kosovu niso toliko presenetili, kot so morda nekateri druge občane. Ze od nekdanj skrbim, da sem o aktualnih dogajanjih dobro informiran. Redno berem dnevno časopisje, revije in časopis JLA. Menda še nikoli nisem zamudil TV dnevnika. To delam zato, ker vem, da lahko le dobro informiran komunist uspešno opravlja svoje delo in politične naloge. Da včasih tudi komuniste in druge delavce zasvoji dezinformacija, so po mojem komunisti sami krivi. Vsem drugim delavcem pa bi morale resnično informiranost priskrbeti OO ZKS in druge družbenopolitične organizacije v tozidih in delovnih skupnostih. Zal drži ugotovitev, da je danes precej komunistov, ki ne skrbijo za lastno informiranje,« je sklenil Dušan Jovanov.

VESTNI PRI DELU IN POLITIČNIH NALOGAH

Osnovna organizacija ZKS TOZD razvoj proizvodnje in trga, katere član je tudi Ivan Pepevnik, član ZK 24 let, sicer pa vodja planiranja materiala in proizvodnje, je ena tistih v železarni, ki je z dosedanjim delom dokazala visoko politično pripadnost.

»Naša osnovna organizacija dela dobro, kar je pripisati zavestnim komunistom in visoki strokovni stopnji članov kakor tudi drugih delavcev, ki niso člani ZK. Za naše uspešno politično delo velja ugotovitev, da je v veliki meri uspešno delovanje družbenopolitičnih organizacij odvisno tudi od vodstva tozdov, od katerih dobijo resnične in pravočasne informacije. Mislim, da je virov informiranja v železarni dovolj, sistem informiranja pa zadovoljiv. Zato danes ne bi smeli govoriti o neinformiranosti, še posebno ne med komunisti. Res pa je, da je lahko vsak informiran toliko, kot to želi. Ta čas ravske železarje najbolj zanimajo poslovni uspehi, ki so kljub težavam zadovoljivi. Nič manj zanimanja pa ni za dogajanja doma in po svetu, predvsem za dogajanja na Kosovu. Komunisti menimo, da smo premalo informirani o tistih dogodkih, ki so naperjeni proti našemu samoupravnemu sistemu, tradicijam NOB, in pridobitvam na osnovi bratstva in enotnosti.

V naši temeljni organizaciji smo na nivoju delovnih skupin uvedli sistem informiranja, tako da skoraj v vsaki delovni skupini posamezni delegati samoupravnih organov in SIS morajo poročati o svojem delu. Mislim, da je ta sistem dober in vreden posnemanja,« je poudaril tov. Pepevnik.

Veliko skrb v tej temeljni organizaciji posvečajo tudi samoiniciativnemu delu. Tako ugotavljajo, da je samoiniciativa delavcev dobra, saj kljub težavam, ki se dnevno pojavljajo zaradi nepravočasne dobave raznega repromateriala, doslej skoraj ni prišlo do zastojev. Tako, kot so vestni pri delu, so tudi pri političnih nalogah.

»Ze od nekdanj imam navado, da si na sejah osnovne partijske organizacije, beležim aktualne razprave za lastno uporabo. Tako včasih ugotovim, da smo se za nekaj dogovorili, a tega nisimo spravili v življenje. Seveda takrat ponovno spregovorim na seji OO ZKS. Sicer pa me zadnje čase moti nedisciplina in neodgovorno obnašanje do proizvodnih postopkov. Ne morem razumeti, da so nedisciplinirani vedno isti delavci in da so med njimi tudi komunisti. Sprašujem se, zakaj proti takim ne ukrepamo bolj dosledno po partijskih stališčih in zakonu o združenem delu,« je sklenil tov. Pepevnik.

Franc Rotar

KS MEŽICA:

PREMAJHNA SKRIB ZA ČISTOČO KRAJA

Mežičani se najbrž tudi letos ne bodo kopali doma. Tajnik KS Mežica Leopold Golobinek je povedal, da bo sicer Stavbenik bazen pravočasno popravil, le da ne bodo uspeli urediti dotok čiste vode za kopališče. Odložili so se namreč, da bodo bazen napolnili z vodo iz krajevnega vodovoda, tega pa v bližini kopališča ni. Zato bodo letos uredili vodovod večjega premera.

Mežičani ugotavljajo, da je njihova športna dvorana pri osnovni šoli, ki so jo leta 1978 zgradili s sredstvi samoprispevka, vsak dan povsem zasedena. Tako se v njej poleg učencev osnovne šole rekreirajo tudi mnogi starejši Mežičani. Nič manj pa v Mežici ni obiskano teniško igrišče, ki so ga tudi uredili leta 1978. Znatno se je povečalo število ljubiteljev tega »belega« športa, saj je kar težko priti na vrsto za igranje. V Mežico namreč prihajajo igrati tenis tudi z Raven, Prevalj in iz Črne.

Krajevna skupnost ima največ težav pri rednem vzdrževanju kraja. Kljub urejenemu odvozu smeti in nameščenim številnim košaram za smeti pri KS ugotavljajo, da tako zanemarjena Mežica še nikdar ni bila. Ob letošnji očiščevalni akciji so ugotovili, da nekateri Mežičani odlagajo razne odpadke kar v Mežo in druge potoke.

Očitno je precej padla zavest in odgovornost do družbene lastnine, saj nekaterim ni mar, koliko denarja krajevna skupnost porabi za redno in dodatno vzdrževanje parkov, nasadov in ulic. Pozabljajo, da je denar, ki ga porabi za to dejavnost, predvsem njihov, tisti, ki ga delovne organizacije namenjajo za dejavnost krajevnih skupnosti iz 0,5 BOD.

KS PREVALJE:

BOLJ REDEN DOTOK DENARJA

Ker so lani krajevne skupnosti v ravske občini imele nemalo težav zaradi nerednega dotoka sredstev iz delovnih organizacij, je v začetku leta skupščina obči-

Iz naših krajev

KS ČRNA NA KOROŠKEM:

NOVA VAŠKA SKUPNOST LUDRANSKI VRH

Potem ko so krajani Ludranskega vrha in Bistre že ob spomladanskih razpravah o reorganizaciji KS Črna izrazili željo po lastni vaški skupnosti, je bila prve dni junija z majhno svečanostjo ustanovljena vaška skupnost Ludranski vrh. V njej danes živi 150 ljudi v 58 gospodinjstvih. Tako v KS Črna ponovno delujejo štiri vaške skupnosti, in sicer v Koprivni, Javorju, Podpeci in Ludranskem vrhu.

V Podpeci so končno stekla dela pri ureditvi makadamskih cest v naselju v dolžini 700 metrov. Dela bo financirala Lesna Slovenj Gradec, TOZD gradnje, veljala pa bodo okrog 500.000 din. Čez hudournik v Podpeci so junija zgradili tudi nov lesen most, ki je veljal 200.000 din.

Poročali smo že, da bi morali monterji ptt podjetja iz Maribora že lani, predvsem pa letošnjo pomlad položiti nov medkrajevni in mednarodni telefonski kabel od Mušenika do centrale v Črni. Kljub negotovanju in posredovanju nekaterih delovnih organizacij in črnjanske krajevne skupnosti monterjev iz Maribora ni. Črnjani jih komaj čakajo, saj bodo šele z ureditvijo te telefonske linije dobili dodatnih 60 števil.

Da človeška solidarnost ne pozna mej, je dokazala tudi vaška skupnost Javorje, ki je solidarno delala pri ureditvi novega, 1200 metrov dolgega vodovoda za kmetijo Krištan, na kateri gospodarji Štefka Miklič. V tej akciji so sodelovali tamkajšnji kmetje, KS

Črna in Lesna Slovenj Gradec, temeljna organizacija kmetov Ravne na Koroškem.

Na zadnjem sestanku sveta potrošnikov pri črnjanski krajevni skupnosti so člani kritično spregovorili o neurejeni preskrbi z nekaterimi prehrabnimi artikli. Njihove trgovine niso zadovoljivo založene s kvalitetno zelenjavo in južnim sadjem. Kljub temu, da se Povrtina iz Maribora trudi, Črnjani niso povsem zadovoljni s kvaliteto sadja in zelenjave. Tudi s kvaliteto kruha, ki ga pečejo v tamkajšnji Intesovi pekarni, niso povsem zadovoljni. Na sestanku sveta potrošnikov so predstavniki Intesa povedali, da imajo težave pri peki zaradi zastarele pekarnice in zaradi slabe kvalitete moke. Kljub vsemu pa so obljubili, da bodo pekli boljši kruh.

KOMUNISTI V TEŽKI KOVAČNICI KOS DELOVNIH IN POLITIČNIH NALOGAH

»Več kot 20 let sem že član ZKJ, skoraj tako dolgo, kot imam delovne dobe. Dobro se še spominjam, kako sem bil sprejet v ZK. Kljub temu, da sem bil še zelo mlad, sem izpolnjeval vse pogoje za sprejem. Ker so takrat v partijo sprejemali res prizadevne in disciplinirane delavce, je bil zame sprejem v ZK kot nagrada in priznanje,« je uvodoma dejal Jože Planinšec, prvi kovač v TOZD kovačnica.

Danes je po mnenju tov. Planinšca sprejem mladih delavcev v ZK nekoliko drugačen. Po njegovem se ne gleda toliko na kvaliteto novih članov, saj nekateri osnovne partijske organizacije sprejemajo v ZK preveč kampanjsko.

»Mislim, da je v zvezi komunistov precej takih, ki so komunisti postali zato, da bi od tega imeli koristi. Le malo je tistih, ki niso kot komunisti dosegli svojega življenjskega cilja. Tisti, ki so ga s pomočjo članstva v zvezi komunistov, danes niso več tako delavni v svoji organizaciji. Tudi v naši OO ZKS bi se našli taki, vendar jim starejši delavci in komunisti ne dovolimo privilegijev.

Kot mnogi ravske železarji komunisti se tudi Jože Planinšec dnevno srečuje z mnogimi odprtimi vprašanji in problemi, tako pri kovaškem stroju kot tudi pri uresničevanju samoupravnih politike.

»V tem času je v naši temeljni organizaciji največ razprav o posodobitvi starega dela kovačnice, kjer delam tudi jaz. Nič manj razprav pa ni tudi na področju delitve osebnih dohodkov. Na ta račun je zadnje čase slišati marsikatero dezinformacijo. Tudi pri nas imamo nekaj takšnih, ki niso dobri delavci, so pa dobri takrat, ko je treba med druge vnesti nezadovoljstvo. Marsikaj bi se že zgodilo, če ne bi komunisti in drugi zavodni kovači pravočasno stopili na prste »nergačem«. Mislim, če jih ne bi pravilno informirali o dnevnih odprtih vprašanjih. Trdim lahko, da smo komunisti v kovačnici z dosedanjim delom dokazali, da smo kos delovnim in političnim nalogam. Kljub temu pa tu in tam pade kakšna kritika tudi na naš račun. Zadnje čase npr. večkrat slišimo, češ zakaj pa člani zveze komunistov ne poskrbimo, da bi se kovačnica čimprej posodobila. Kje so glavni vzroki za zavlačevanje, tudi jaz ne vem. Vem le, da je vmes posegla politika gospodarske stabilizacije. To vedo tudi drugi, le da nočejo vedeti in razumeti sedanjih gospodarskih težav,« je še pripomnil tov. Planinšec.



Strojanski pionirji pri polaganju temeljnega kamna za svojo novo šolo

ne morala le-te spomniti na sprejeti dogovor.

»Šele po posredovanju SO Ravne se je tudi v naši krajevni skupnosti izboljšalo stanje, saj sedaj delovne organizacije redno nakazujejo sredstva. Mi pri krajevni skupnosti pa lahko bolj dosledno izvršujemo sprejete programe,« je povedal tajnik KS Prevalje Rajko Vute.

KS RAVNE NA KOROŠKEM:

TUDI RAVENČANI PRENAVELIČANI?

V tem poletnem času Ravenčane najbolj skrbi, kako bodo preživeli svoj letni dopust, zanima pa jih tudi, kako bodo zaživele nove krajevne skupnosti. Nekateri že sedaj »strateško« načrtujejo, kako se bodo »izognili« funkcijam in zadolžitvam v svojih krajevnih skupnostih.

»Žal na Ravnah med krajani vedno bolj ugotavljamo nezainteresiranost in prenaveličanost do dela v krajevni samoupravi in družbenopolitičnem življenju. Več ali manj vsi vemo, da že nekaj let družbenopolitično delo in delo v krajevni samoupravi sloni le na nekaterih Ravenčanih. Kljub temu, da v naši krajevni skupnosti živi že okrog 10.000 prebivalcev, se stanje ne izboljšuje, saj večina prebivalcev pozna le svoj »šilt« v železarni, dela svojega prostega časa pa ni pripravljena žrtvovati za napredek kraja in krajevne samouprave. Kljub takemu nezadovoljivemu stanju, je kadrovska komisija pri KK SZDL Ravne uspelo evidentirati take delegate za bodoče funkcionarje novih krajevnih skupnosti in vodstva družbenopolitičnih organizacij, ki so z dosedanjim delom dokazali, da so kos mnogim nalogam. Treba je povedati, da so bili nekateri čisto na novo evidentirani in da je bilo pri evidentiranju upoštevano teritorialno načelo. Tako smo upoštevali želje mnogih občanov, kdo naj bi jih v prihodnje zastopal v organih krajevne skupnosti in družbenopolitičnih organizacijah,« je poudaril Ivan Vušnik, predsednik skupščine KS Ravne.

Potem ko je odbor za izgradnjo novega otroškega vrta na Javorniku že pred časom pričel pridobivati idejni načrt (ta je že nared) in drugo gradbeno dokumentacijo in dovoljenja, vse kaže, da bo gradnja vrta stekla prihodnje spomlad.

Kljub temu, da prve dni junija vreme ni bilo najlepše, so na Ravnah odprli letno kopališče, ki bo tudi letos edino odprto v Mežiški dolini.

Nekoliko več težav pa imajo ta čas na Ravnah z reproduktivno kinematografijo, saj je ravenska kino dvorana v tako slabem stanju, da jo utegnejo vsak čas zapreti. Ravenčani imajo nemalo težav tudi pri popravilu oziroma gradnji novega mostu čez Mežo pri kino dvorani. Star leseni most naj bi že pred časom porušili in na tem kraju zgradili betonskega,

prek katerega naj bi speljali cesto Ravne—Kotlje.

So pa končno junija stekla dela pri ureditvi nove telefonske linije za južni del Čečovja. Tu bo ravenska krajevna skupnost s pomočjo SIS za ptt promet po dolgih letih odlaganja le omogočila

krajanom, da se bodo lahko priključili na telefonsko omrežje.

O posodobitvi križišča pred ravenško železarno, po izjavi tov. Vušnika pri ravenški krajevni skupnosti bore malo vedo, saj je bilo postavljenih že nekaj rokov.

F. Rotar

KULTURA

»VIGRED« POSVEČENA TITU

Z osnovne šole Franja Goloba Prevalje smo dobili 2. številko šolskega glasila »Vigred«. Za mto so si izbrali: »Domovina mi je povedala«, sicer pa je vsebinsko precejšen del »Vigredi« posvečen Titu. Pod naslovom Spomini na Tita je okoli 40 prispevkov in nekaj pesmic učencev od drugega do osmega razreda. V zadnjem delu glasila pa so zapisi o pogovorih, ki so jih imeli učenci literarnega krožka s partizani in izseljenimi med vojno.

VRES V MAKEDONIJI

Moški pevski zbor Vres je od 4. do 9. junija gostoval v Makedoniji. Na povabilo tamkajšnjih kulturnih organizacij so imeli koncerte v Probištipu in na Ohridu; ustavili so se tudi v pobrateni občini Varvarin.

KUD BRATSTVO GOSTUJE

KUD Bratstvo, ki je pred nedavnim navdušilo s premiero ko-

IZ OBČINE

Občinski koordinacijski odbor za priprave 3. kongresa samoupravljalcev je zadnje dni maja sklical vse predsednike osnovnih organizacij sindikatov, da bi se dogovorili o poteku razprav o kongresni resoluciji za 3. kongres.

V Mežiški dolini smo tako o kongresni resoluciji spregovorili v vseh samoupravnih sredinah, družbenopolitičnih organizacijah, krajevnih skupnostih in drugje. Razprave pa so sočasno potekale z oceno dejanske samoupravne organiziranosti v ravenški občini, in sicer so jo delovni ljudje in občani primerjali z zakonom o združenem delu.

PRIPRAVE NA III. KONFERENCO ZSS

Kljub temu, da so maja in prve dni junija še potekale aktivnosti za pripravo 3. kongresa samoupravljalcev, so že stekle priprave za III. konferenco zveze sindikatov Slovenije, ki bo predvidoma konec leta, na njej pa bo beseda o uresničevanju socialne politike in utrjevanju socialne varnosti delavcev.

Pri občinskem sindikalnem svetu na Ravnah so povedali, da bodo razprave o tej problematiki v Mežiški dolini lažje potekale, saj so delovni ljudje in občani naše občine o njej spregovorili šele aprila letos na občinski konferenci ZSS.

F. Rotar

medije Vuk Bubalo Branka Čopića, že uspešno gostuje tudi v drugih občinah. V prvi polovici junija so nastopili v Slovenji Gradcu, Velenju in imeli prvo ponovitev na Ravnah.

ŠENTANELCI SO PRAZNOVALI

13. junija so imeli vaščani Šentanela kmečki praznik. Ob tej priložnosti so pripravili kulturni program, v katerem so sodelovali Šentanelški pavri, mlajša in »starejša« vaška mladina z recitalom, moški pevski zbor Fužinar in gostje iz zamejske Koroške.

DPD SVOBODA USPEŠNO

DPD Svoboda Mežica-Prevalje je v začetku junija sodelovala na zaključni prireditvi srečanje slovenskih odrov v Tolminu. Občinstvo jih je lepo sprejelo in tudi pri strokovni žiriji so se dobro odrezali.

JUBILEJ SVETNEČEGA GAŠPERJA

V Titovem domu na Ravnah je bila 5. junija stota predstava Svetnečega Gašperja v izvedbi Mitje Šipka, ki je delo priredil po Prežihovi noveli.

Šipek je s Svetnečim Gašperjem »prevandral« vso Slovenijo, sodeloval v rednem programu Borštnikovega srečanja, na ljubljanskem festivalu v Križankah, v Celovcu in drugih krajih zamejske Koroške, pred nedavnim celo na Švedskem na festivalu kulturno-prosvetnih društev. Številčnost predstav in udeležba na uglednih prireditvah je nedvomno priznanje kulturnemu ljubitelstvu.

Stota predstava je bila slovesna, saj je ob tej priložnosti pel tudi mešani pevski zbor Prežihov

Voranc, Mitji Šipku pa so podelili posebno plaketo ZKPO občine Ravne in mu čestitali predstavniki KUD Prežihov Voranc in Bratstvo.

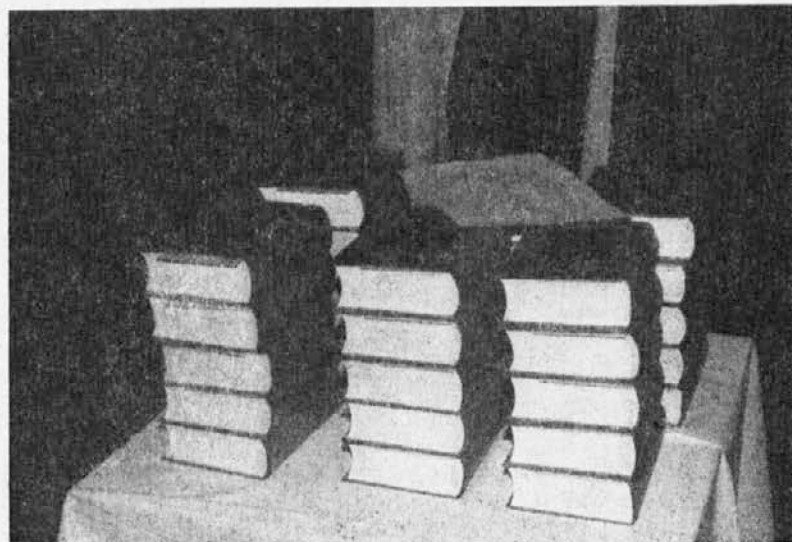
RAZSTAVA DLUM

Od 5. do 12. junija so v likovnem salonu na Ravnah razstavljali člani Društva likovnih umetnikov Maribor. Razstave so se udeležili Ludvik Pandur (olje — platno), Oton Polak (akril, risba), Jože Primožič (akril — platno), Gabrijel Kolbič (varjeno železo, patiniran mavec), Rudolf Kotnik (olje — armirano platno), Albina Kramberger (silotisk), Marjan Remec (akvarel), Dušan Kirbiš (risba), Vojko Stuhec (patiniran mavec), Slavko Kores (oljna tempera), Janko Dolenc (hrastov, orehov les), Albin Lugarič (olje), Ivan Čobal (olje — lesenit), Zlatko Zei (pastel), Bojan Golija (olje — papir), Bogdan Čobal (barvna jedkanica), Zorko Tihec Vlasta (terakota, bron); od naših pa France Boštjan, Franc Curk in Andrej Grošel.

POČASNI, MANJ SPRETNI OD VEČINE, PA VENDAR USPEŠNI

Tak naslov noče sentimentalnosti in usmiljenja, le preprosto pove, da gre za drugačnost. Gotovo se ga spomnite z razstave izdelkov zavoda za delovno usposabljanje mladine (ZDUM) iz Črne, ki smo jo lahko videli v naših jedilnicah in v avli upravne zgradbe. Mnogi se niso mogli nadejati domiselnosti, preprostosti, natančnosti in estetskemu videzu izdelkov, ki tako zgovorno pričajo, česa vsega so sposobni duševno prizadeti otroci. Vendar ne smemo pozabiti na požrtvovalnost in potrpljenje učiteljev in sploh vseh, ki se v zavodu trudijo, da bi dali tem otrokom čim več, jih usposobili za delo in življenje.

V Ljubljani so se ljudje ustavljali pred izložbo in si na glas želeli, da bi jim stanovanje krasile take lepe reči — seveda so bile te reči iz ZDUM. Sicer pa radi pokažejo, kaj zmorejo, zato zmeraj pripravijo razstavo ob koncu šolskega leta, jo ponovijo za turistični teden v Črni in v vitrini pri avtobusni postaji je zmeraj videti kaj novega.



Najlepše priznanje je knjiga

Les, volna, semena, kamen, glina, sukanec in še kaj so materiali, iz katerih oblikujejo tapiserije, preproge, prtičke, lestence, drobne predmete, ki imajo dekorativno in uporabno vrednost. Ideje so lastne (mentorske) ali vzete iz domačih in tujih revij, a te skoraj nikoli niso čisto posnete, ampak spremenjene po lastnih zamislih.

Koliko domišljije in potrpljenja, koliko truda in čuta za este-

tiko je potrebno iz leta v leto (zavod deluje že od leta 1968). Ročna dela pa spadajo že od vsega začetka v program zaposlitvene tehnike. Delajo v 18 skupinah, v eni pa je od 6 do 9 otrok.

Ponudbe za odkup prihajajo že med letom, a jih odklanjajo, saj imajo načeloma prednost starši prizadetih otrok in nekaj izdelkov podarijo tistim delovnim organizacijam, ki jim pomagajo z odpadnim materialom. Kar po-

tem ostane, prodajo, denar pa porabijo za izlete.

Ob mednarodnem letu prizadetih otrok so bili edini zavod v Jugoslaviji, ki je prejel najvišje priznanje za svoje delo. Za letos (leto 1981 je leto invalidov) so pripravili poseben program in veseli bodo, če jih obiščete in vidite na lastne oči, kako živijo in delajo drugačni od nas.

Zlatka Strgar

REKREACIJA IN ŠPORT

PLAVANJE

PRVENSTVO ŽELEZARNE ZA POSAMEZNIKE

V okviru priprav za udeležbo na prvenstvu SOZD Slovenske železarne so se posamezniki pomerili na 50 m dolgi progi. Ženske so plavale 50 m prosto. V kategoriji do 35 let je osvojila prvo mesto Silva Štehar, pri starejših pa Dragica Golob.

V prsnem plavanju pri moških so zmagali: do 25 let Logar, od 25 do 35 let Štalekar, od 35 do 45 let Polanc in nad 45 let Filipančič.

jile tretje mesto, s tem da so izgubile z Mirno samo z golom razlike in igrane neodločno z zmagovalcem turnirja Mlinotestom.

MLADINCI — Na polfinalnem turnirju so mladinci Fužinarja osvojili prvo mesto pred Sevnico in Koprno in se uvrstili v zaključni del republiškega prvenstva.

FUŽINAR TRETJI V SLOVENIJI

V Ajdovščini so se pomerile ekipe Lipe, Fužinarja, Aera in Šoštanja. Osvojeno tretje mesto

Peca : Leše 1:0, Fužinar : Slovenj Gradec 1:1, Radlje : Akumulator 5:2, Korotan : Peca 3:1, Peca : Kograd 1:0, Korotan : Akumulator 2:2, Ojstrica : Leše 2:0.

Tekmovalna komisija še ni registrirala vseh rezultatov. Ojstrica in Peca sta zbrali enako število točk. Prvak je postala Peca, ki ima boljšo razliko v golih.

TURNIR KADETOV

Kadeti Fužinarja (nogometaši do 16. leta) so kot prvaki Koroške sodelovali na turnirju v Murski Soboti. V prvi tekmi so premagali domačine s 3:0, odločilno tekmo pa so izgubili z Zeleničarjem iz Maribora s 5:1.

ODBOJKA

TEKMOVANJA ZA JUGOSLOVANSKI POKAL

Na področju koroške regije so bile v ženski konkurenci odigrane naslednje tekme:

Korotan : Dobrije 0:3, Črna : Mežica 0:3, Dravograd : Mislinja 0:3, Reka : ŠSD Koroški jeklarji 3:0. Ekipa Fužinarja se je kot prvoligaš uvrstila v zaključni del pokalnega prvenstva v jugoslovanskem merilu.

Pri moških sta bila v četrtfinalnih tekmah dosežena naslednja rezultata:

Dobrije : Mislinja 3:0 in Fužinar : Reka 3:0. V polfinale sta se še uvrstili ekipe Vuzenice in Mežice.

REPUBLIŠKI FINALE ŠSD

V zaključni tekmi za naslov prvaka šolskih športnih društev so dekleta iz Kanala premagala Ravenčanke s 3:0.

Š. F.

KARATE

Ob dnevu zmage je KK Mislinja pripravil karate turnir za pionirje, mladince in člane v kateh-tehnikah posamezno. Udeležilo se ga je tudi 22 članov KK Ravne, uvrstili pa so se takole: pri pionirjih je bil 1. Mager, 4. Breznik, 5. Vukovič; pri pionirkah 1. Vaserfalova, 2. Pandevovala, 3. Grabnerjeva in 4. Magerjeva, pri mladinkah Skornškova 3.; pri mladincih Breznik 3., Sadovnik 4.; pri članih Borovnik 1., Plešnik 5.

B. B.

PD PREVALJE VABI NA IZLETE

PD Prevalje že vrsto let uspešno prireja izlete in pohode. Lani pa so prevaljski planinci kljub

obšernemu programu uspeli izvesti le dva (Lisca, Vrata) ter v sodelovanju s koroškimi PD še izlet po poteh ANOJ. Letos je PD Prevalje sestavilo program izletov tako, da je med drugim upoštevalo tudi želje planincev. Zato upajo, da bo dovolj prijav.

24. maja so se planinci iz Prevalj odpravili na prvi izlet v tej sezoni. Izbran je bil tako, da so se ga lahko udeležili tudi starejši ljubitelji gora. Cilj poti je bila namreč 1119 m visoka Mrzlica. Večina se jih je povzpela še na bližnjo Reško planino, saj je bil dan lep in razpoloženje na višku. Na povratku so si Prevaljčani ogledali še znano jamo Pelkel.

V juniju je predviden izlet na Dobroč, ki slovi zaradi lepega razgleda, in Begunjsčico, v sodelovanju z MO pa pohod na Stol.

Julija bo izlet na Sutjesko, ki ga pripravlja MDO Koroške. Kljub visoki ceni (3800 din) bo verjetno dovolj prijav, saj v petih dneh prepotuješ doberšen del Jugoslavije. Letos se obeta novost — izletniki se ne bodo vzpeli na Maglič, ampak bodo zato obiskali legendarno Titovo Uzičce. Kot vsako leto se bodo tudi tokrat srečali s pobratenimi planinci iz Goražda.

V avgustu bodo na svoj račun prišli zahtevnejši planinci, saj je načrtovan izlet na Špik, Vrščič — Sleme, Triglav.

V septembru bodo planinci »skočili« čez mejo v Avstrijo in obiskali Golico (Koralpe). Istega meseca se bodo tudi Prevaljčani udeležili vsakoletnega zbora planincev.

Upamo, da ste med naštetimi izleti našli kaj zase. Sporočite nam predloge za izlete! Sicer pa vas vabimo, da se nam pridružite v gorah.

Andreja Čibron

ALPINISTIČNE NOVICE

14. 6. 1981 so v Kamniških alpah (Ojstrici) Franc Pušnik — Janeta Kodrin in naveza Janez Žali — Vladimir Janet preplezali smer Ogrin—Omerza. Smer poteka po polihah, ki se prepletajo po vsej steni.

Na Peci so bili Anza Štornik, Edi Motaln, Zdravko Mežnarc in Miran Kodrin. Preplezali so Vignredno smer.

Na Raduhi sva plezala z Ireno Komprej. V soboto, 13. 6. le 50 m od smeri, ki sva jo preplezala prejšnjo nedeljo, sva preplezala novo smer. Poteka po veliki zajedni in daje lepo plezarijo, ki se konča z ozko počjo, včasih tanko, da gre komaj noga notri. Smer sva imenovala Špinkina po sedaj najsvetlejši zvezdi na nebu. Ocena je V—VI, višina okrog 120 m.

V osrednji steber male Raduhe sva vstopila v nedeljo in začela plezati, po večkrat preplezanem vstopu, ki se po 20 m konča. Od tam dalje pa preide smer v kompaktno skalo. Zgornji del stebra pa je zopet krušljiv. Smeri sva dala ime Marjanova po Marjanu Lačnu, ki se je včasih poskušal v tej smeri in še srečala sva ga tega dne. Ocena je V—VI Al. Z



Tudi odbojkarice Fužinarja so na BOP igrale za B reprezentanco Jugoslavije

MEDNARODNI PLAVALNI MITING

V Neheimhülstenu je bil plavalni miting za pionirje. Dejan Karadža je bil zelo uspešen in je zmagal v treh disciplinah: 100 m in 200 m kravl ter 100 m delfin. Saša Slemnikova je zmagala na 400 m kravl in osvojila drugo mesto na 200 m kravl. Neti Matersdorfer pa je bila druga na 400 m kravl.

ROKOMET

Članska ekipa Fužinarja je v zadnjem kolu vzhodne republiške lige doma izgubila z Ormožem s štirimi goli razlike. Članice so zmagale v Radgoni z 20:8. Mladinci so bili uspešni v Šoštanju in zmagali z 22:15 ter osvojili prvo mesto v republiški ligi — vzhod.

REPUBLIŠKI TURNIRJI MLADINCEV IN MLADINK

MLADINKE — Na polfinalnem turnirju za prvenstvo Slovenije so igralkice Fužinarja osvo-

za mlado ekipo Fužinarja je uspeh. Po doseženih rezultatih pa lahko ugotovimo, da so imeli naši mladinci tokrat precej športne smole. Premagali so Šoštanj s 16:15, igrali neodločno z drugouvrščeno ekipo Aera 15:15 in izgubili z minimalno razliko 10:11 z republiškim prvacom Lipo iz Ajdovščine.

NOGOMET

VZHODNA REPUBLIŠKA LIGA

KOROŠKA — FUŽINAR : KOVINAR 1:1. Člani naše selekcije niso izkoristili prednosti domačega igrišča in igrali neodločno z mariborskim Kovinarjem.

PRAGERSKO : KOROŠKA — FUŽINAR 2:0. Na gostovanju na Pragerskem so naši nogometaši zaigrali slabo in izgubili proti boljšim domačinom.

KOROŠKA LIGA PECA PRVAK

V zadnjem kolu in zaostalih tekmah so bili doseženi naslednji rezultati:

31. maja je naveza Franc Pušnik, Miran Kodrin in Vladimir Janet opravila prvo ponovitev Tetine smeri (V, 400 m) v Raduhi; Janez Zalig in Stanko Mihev pa sta preplezala sosednji steber in napravila varianto nanj.

7. junija so se zbrali na Grohatu alpinisti s Prevalj in Raven.

Preplezali so naslednje smeri: Danilo Golob in Vika Ježovnik Plate in ZZ. V ZZ sta vstopila Franc Pušnik in Janeta Kodrin. V steni nad zavarovano potjo sta Irena Komprej in Stanko Mihev preplezala novo smer in jo imenovala Neučakanka, ocena V, višina okoli 150 m. S. M.

KLIC MLADIH

Tu je, stoji pred nami: ves ponosen, lep in urejen. Kdo? Kulturni dom na Prevaljah. To je naš dom. Zgradili smo ga z našim samopriskom, v katerem je bilo tudi veliko samopriskovka mladim. Navsezadnje smo bili med prvimi, ki so zanj glasovali.

Stopiš skozi steklena vrata v naš družbeni dom. Tu vsakdo najde nekaj zase: muzikantje svojo sobo, dramska skupina oder, kegljači kegljišče, ljubitelji branja dobre knjige, tudi sejne sobe se najdejo. (Mogoče bo še kakšna seja celo zaradi tega članka?) V družbeni dom stopajo res različni ljudje, tako da dom opravičuje svoj obstoj. Tu vidimo ljubitelje telovadnih akademij. Vsi, ki radi poslušamo pevski zbor »Vres«, smo že bili tu. Kaj pa mladi, in mladinski plesih ste že bili? O seveda! Saj smo glasovali za to, da bi nekje imeli prostor za ples in svoje prireditve. Marsikdo si bo mislil: že spet tečajarijo s svojimi plesi, svojo razbijaško muziko, s svojim huliganstvom — pijančevanjem in razbijanjem. Vse to marsikdo avtomatično prišteje k mladinskim plesom. Zavedamo se, da napake so, da se jih da z ukrepi in vašo pomočjo odpraviti, saj mladi potrebujemo zabavo.

Kar spomnite se malo nazaj, ko ste bili vi mladi. Hodili ste pijančevati in kegljat k Brančurniku, vedno ste bili v središču pretepa na Lešah in Sentanelu, ko ste hodili na ples. Ne, o ne, to pa niste bili VI!

Da se ne bi preveč oddaljil od namena tega zapisa, nadaljujem o plesih in o našem družbenem domu. Se je že kdo vprašal, koliko nas mlade stane dvorana za ples, za en ples? Pol starega milijona! Menda tako drage dvorane ni v Sloveniji z Rdečo halo v Velenju in halo Tivoli v Ljubljani skupaj. Vprašam se, ali je ples kulturna prireditev, je rock kultura? Boste rekli: ne! Kultura so le pevski zbori, narodni ansambli in podobno, ali ne? Vprašam se, koliko da za dvorano Vres ali Svoboda, ko priredi igro? Razumem, da vzdrževanje stane, zato pa vseeno in ni treba izkoriščati mladim, in to domačinov. Ali je res

vseeno, če priredi neko prireditev (ples) nekdo iz druge občine ali kraja; ter plača isto ceno kot mi mladi iz Prevalj, ki smo že tako prispevali s samopriskom za naš kulturni dom? Navsezadnje je cena dvorane vključena nato v vstopnino in kdo plača to? Mi mladi ali pa naši starši. Krajevna konferenca Zveze socialistične mladine Slovenije (KK ZSMS) Prevalje bi večkrat kaj priredila, a kaj, ko so že stroški za dvorano tako veliki, da si predsedstvo ne upa v rizik, denarja in dotacij pa tudi nimajo.

Upam, da se bo le kdo vprašal, kako je s tem, in če se da kaj storiti v prid mladim s Prevalj, saj bi tako pod našim vodstvom tudi bolj skrbeli za red in mir v našem družbenem domu, ne pa tako kot drugi, ki pridejo, organizirajo, poberejo denar in grede. Dom jim je deveta brigada. Mi pa bi se zavedali, da je to naš dom in da nam bo služil še veliko let!

Herman Čepelnik

Pripomba uredništva

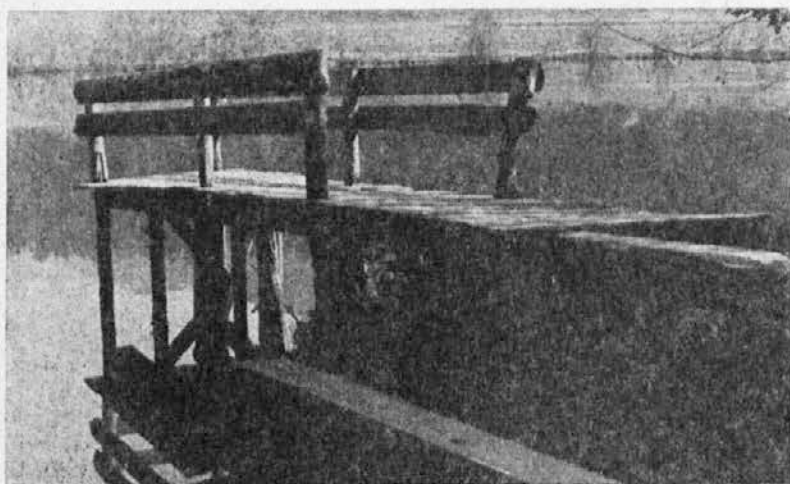
Na krajevno skupnost Prevalje smo vprašali, kako je z najemnino dvorane v Družbenem domu na Prevaljah. Odgovorili so:

- če priredi ples KK ZSMS Prevalje, zaračunajo 5000 din, enkrat mesečno pa imajo popust na 4000 din
- enaka tarifa velja, če gostujejo druge slovenske rock skupine
- komercialnim skupinam računajo 2000 din
- Vres dobi dvorano zastonj, do slej mu še niso računali.

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža, očeta, brata in tasta **Maksa Frasa** se zahvaljujemo vsem, ki ste v teh dneh čutili z nami. Hvala železarski godbi in vresovcem, hvala Borisu Florjančiču za tople besede slovesa.

Vsi njegovi



Zavetje

SODELUJTE PRI IZDELAVI SVETLOBNEGA REKLAMNEGA ZNAKA ŽELEZARNE RAVNE

Železarna Ravne namerava v doglednem času postaviti učinkovit, živ, udaren, idejno svež svetlobni reklamni opozorilni znak. Znak bi vseboval firmo z zaščitnim znakom, pod znakom napis »znak kvalitete«, po potrebi pa tudi smerokaz. (Mogoče križišče Dravograd—Slovenj Gradec—Ravne ali pa na pol poti Dravograd—Ravne na Dobrih.)

Drugi reklamni znak bi vseboval opozorilne znake za upravo Železarne Ravne, oznake vhodov v železarno ter smer za špedicijo.

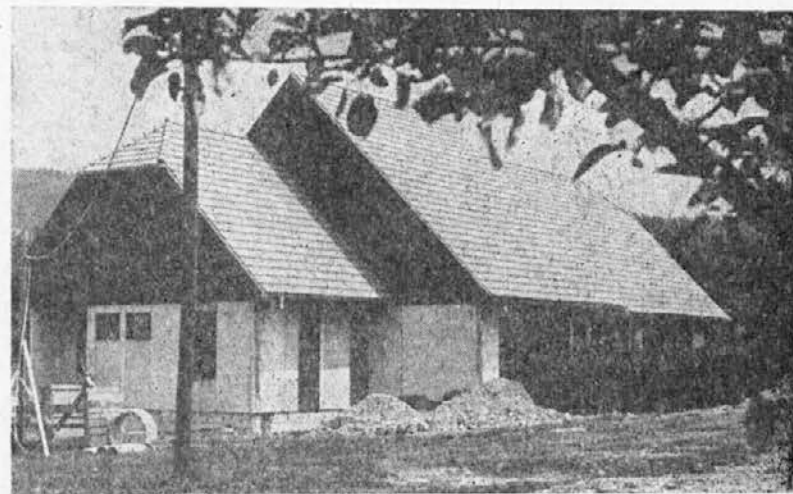
Vabimo vas, da pripravite nekaj variant predlogov. Za izdelavo lahko na propagandnem oddelku železarne dobite firmo in naš zaščitni znak. Reklama naj

bi bila vidna z vseh strani. Pri izdelavi upoštevajte električni priključek ali pa izdelavo napisov iz svetleče folije.

Po dostavi vaših predlogov, ki jih pošljite na propagandni oddelk Železarne Ravne, bo za to določena komisija izbrala najboljši predlog. Izbrane osnutke bomo dali v potrditev poslovodnemu odboru Železarne Ravne, nakar sledi realizacija izbranega osnutka.

Dodatne informacije dobite na propagandnem oddelku. Ponudbe za izdelavo pošljite na propagandni oddelk Železarne Ravne 20 dni po objavi v Informativnem fužinarju.

Železarna Ravne
TOZD komerciala
Propagandni oddelk



Novi otroški vrtec v Kotljah

KOROŠKI KINEMATOGRAFI V JULIJU 1981

Koroški kinematografi Črna, Zerjav, Mežica, Prevalje, Ravne, Dravograd in Slovenj Gradec bodo julija predvidoma predvajali naslednje filme:

- MANEKENKA IN DETEKTIV — am. triler-komedija — 1. do 15. 7.
- METEOR — am. znan. fant. film — 1. do 15. 7.
- LETOVANJE V GRČIJI — nem. erot. komedija — 3. do 19. 7.
- VINETOU V DOLINI SMRTI — nem. vestern — 6. do 14. 7.

SVET V NOČI DANES — ital. dok. film — 8. do 26. 7.

MESTO ZENA — ital. drama — 9. do 22. 7.

EDEN PROTI VSEM — nem. barvna kriminalka — 9. do 27. 7.

VOJNA V VESOLJU — jap. znan. fant. film — 10. do 23. 7.

JABOLKO — ameriški rock musical — 10. do 26. 7.

LAZNE HČERE LAZNEGA DOKTORJA — nem. erot. komedija — 15. do 26. 7.

RAZZARJENJE — domača soc. drama — 15. 7. do 2. 8.

POLICAJ IN BANDIT — franc. barvna kriminalka — 15. 7. do 2. 8.

LJUBEZEN IN SMRT — am. komedija — 16. do 31. 7.

DAMA, KI IZGINJA — angl. komedija — 16. do 31. 7.

KATARINA IN DRUSČINA — franc. barvna drama — 16. 7. do 3. 8.

PLAVI VOJAK — am. vestern — 16. do 30. 7.

DOBRE VESTI — ital. barvna družb. drama — 22. 7. do 4. 8.

LJUBEZENSKA ZGODBA NA LEDU — am. barvna ljub. drama — 23. 7. do 9. 8.

DVA SUPER RAZBOJNIKA — am. vestern — 30. 7. do 12. 8.

Izdaja delavski svet Železarne Ravne kot 14-dnevnik v nakladi 5500 izvodov.

Ureja uredniški odbor: Jože Gruđen, Sead Karadža, Tomaž Kern, Marjan Kolar, Olga Radovič

Glavni in odgovorni urednik Marjan Kolar
Telefon 861 131, int. 304

Tiska ČGP Večer, Maribor
Glasilo je po 7. točki 1. odst. 36. čl. zakona o obdavljenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni listi SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka

Fotografije za to številko so prispevali: P. Metulj, G. Rapuc, F. Rotar, M. Ugovšek in oddelk za informiranje.